

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

8 май 2024 година*

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Директива 2005/36/ЕО — Признаване на професионалните квалификации — Член 3, параграф 1, букви ж) и з) — Задължение на държавите членки да гарантират, че компетентните органи на приемащата държава членка определят статута на лицата, които преминават период за приспособяване или желаят да се подготвят за изпит за правоспособност — Член 7, параграф 3 — Задължение на държавите членки да осигурят в частност на ветеринарните лекари и архитектите възможност в рамките на свободното предоставяне на услуги да извършват услуги под професионалното звание, използвано в приемащата държава членка — Член 45, параграф 2, буква в), буква е) и отчасти буква д) — Задължение на държавите членки следят за това притежателите на документи за професионална квалификация по фармация, издадени на университетско или на признато за равностойно ниво, които отговарят на посочените в член 44 от тази директива изисквания, както и по целесъобразност на изискване за допълнителен професионален стаж, да могат да получат достъп най-малко до дейностите по член 45, параграф 2 от същата директива — Член 51, параграф 1 — Задължение на държавите членки да гарантират, че компетентният орган на приемащата държава членка разполага с един месец, за да потвърди получаването на заявлението за признаване на професионални квалификации и да уведоми заявителя в случай на липсващи документи — Липса на транспониране в националното право“

По дело C-75/22

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 258 ДФЕС на 4 февруари 2022 г.,

Европейска комисия, представлявана от L. Armati, M. Mataija и M. Salyková, в качеството на представители,

ищец,

срещу

Чешка република, представлявана от A. Edelmannová, L. Halajová, T. Müller, O. Serdula, M. Smolek и J. Vlácil, в качеството на представители,

ответник,

СЪДЪТ (четвърти състав),

* Език на производството: чешки.

състоящ се от: С. Lycourgos, председател на състава, О. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot (докладчик), S. Rodin и L. S. Rossi, съдии,

генерален адвокат: P. Pikamäe,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 14 септември 2023 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С исковата си молба Европейската комисия моли Съда да установи, че като не е приела необходимите разпоредби, за да се съобрази с член 3, параграф 1, букви ж) и з), член 6, първа алинея, буква б), член 7, параграф 3, член 21, параграф 6, член 31, параграф 3, член 45, параграф 2, буква в), буква е) и отчасти буква д), член 45, параграф 3, член 50, параграф 1, във връзка с точка 1, букви г) и д) от приложение VII, и член 51, параграф 1 от Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 година относно признаването на професионалните квалификации (ОВ L 255, 2005 г., стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 8, стр. 3), така както е изменена с Директива 2013/55/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. (ОВ L 345, 2013 г., стр. 132) (наричана по-нататък „Директива 2005/36“), Чешката република не е изпълнила задълженията си по Директива 2005/36, и да осъди Чешката република да заплати съдебните разноски.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 2 Член 3 („Дефиниции“), параграф 1 от Директива 2005/36 предвижда:

„1. По смисъла на настоящата директива:

[...]

ж) „период за приспособяване“ е упражняването на регламентирана професия, което се осъществява в приемащата държава членка под контрола на квалифициран професионалист и евентуално се придружава от допълнително обучение. Този период на контролиран стаж подлежи на оценка. Условието и редът, регламентиращи периода за приспособяване и неговата оценка, както и статутът на мигранта, се определят от компетентния орган на приемащата държава членка.

Статутът в приемащата държава членка на лицето в период на контролиран стаж, по-специално, що се отнася до правото на местопребиваване, както и до задълженията,

социалните права и обезпечения, помощите и трудовото възнаграждение, се определя от компетентните органи на тази държава членка, в съответствие с приложимото законодателство на Общността;

з) „изпит за правоспособност“ е проверка на професионалните знания, умения и компетентности на заявителя, извършена или призната от компетентните органи на приемащата държава членка с цел да се оцени способността на заявителя да упражнява регламентирана професия в тази държава членка.

С цел да се позволи провеждането на този изпит компетентните органи съставят списък на областите, които, въз основа на сравнение между образованието и обучението, изисквано в приемащата държава[...] членка, и това, получено от заявителя, не са обхванати от дипломата или други удостоверения за професионални квалификации, притежавани от заявителя.

Изпитът за правоспособност трябва да е съобразен с факта, че заявителят е квалифициран специалист в държавата членка по произход или в държавата членка, от която идва. Той обхваща области, които се избират измежду включените в списъка и чието познаване е съществено условие за способността да се упражнява съответната професия в приемащата държава членка. Този изпит може също така да обхваща познаването на правилата за професионално поведение, приложими за съответните дейности в приемащата държава членка.

Условията и редът за провеждане на изпита за правоспособност и статусът в приемащата държава членка на заявителя, който желае да се подготви за изпита за правоспособност в тази държава членка, се определят от компетентните органи в същата държава членка;

[...]“.

3 Член 5 („Принцип на свободно предоставяне на услуги“), параграфи 1 и 2 от Директива 2005/36 гласи:

„1. Без да се засяга прилагането на конкретни разпоредби на общностното право, както и на членове 6 и 7 от настоящата директива, държавите членки не могат да ограничават на каквото и да е основание, свързано с професионални квалификации, свободното предоставяне на услуги в друга държава членка:

а) ако доставчикът на услуги е законно установен в държава членка с цел да упражнява същата професия там (такава държава членка е наричана по-нататък в текста „държава членка по установяване“), и

б) когато доставчикът на услуги се премести, ако е упражнявал тази професия в една или няколко държави членки не по-малко от една година през последните десет години, предшестващи предоставянето на услугите, когато професията не е регламентирана в държавата членка по установяване. Условието за упражняване на професията в продължение на една година не се прилага, ако професията или образованието и обучението, които водят до придобиването на професията, са регламентирани.

2. Разпоредбите в този дял се прилагат само в случаите, когато доставчикът на услуги се премести на територията на приемащата държава членка, за да упражнява, на временен или случаен принцип, професията по параграф 1.

Временният или случаен характер на предоставянето на услуги се подлага на преценка във всеки отделен случай, по-специално по отношение на срока, честотата, редовността и непрекъснатостта на предоставянето на услугите“.

4 Съгласно член 6 („Освобождаване от изисквания“) от тази директива:

„В съответствие с член 5, параграф 1 приемащата държава членка освобождава доставчиците на услуги, установени в друга държава членка, от изискванията, които налага на специалистите, установени на нейната територия[,] във връзка с:

[...]

б) регистрация в обществен социалноосигурителен институт с цел уреждане на взаимоотношения с осигурител във връзка с дейности, упражнявани в интерес на осигурени лица.

При това доставчикът на услуги е длъжен да уведоми предварително или, в неотложни случаи, впоследствие органа по буква б) за услугите, които е предоставил“.

5 Член 7 („Изискване за предварителна декларация в случай на преместване на доставчика на услуги“), параграф 3 от посочената директива предвижда:

„3. Услугите се предоставят под професионалното звание, предвидено в държавата членка по установяване, ако такова е предвидено в тази държава членка за съответната професионална дейност. Това звание се посочва на официалния език или един от официалните езици на държавата членка по установяване по такъв начин, че да не се допусне объркване с професионалното звание в приемащата държава членка. Когато в държавата членка по установяване не е предвидено такова професионално звание, доставчикът на услуги посочва своята професионална квалификация на официалния език или един от официалните езици на тази държава членка. По изключение се допуска услугите да се предоставят под професионалното звание, предвидено в приемащата държава членка, в случаите по дял III, глава III“.

6 Член 21 („Принцип на автоматично признаване“), параграфи 1 и 6 от същата директива предвижда:

„1. Всяка държава членка признава удостоверения за професионални квалификации за професиите: [...] „ветеринарен лекар“, [...] и „архитект“ [...] и, за целите на достъпа до професионалните дейности и тяхното упражняване, дава на тези удостоверения същото действие на своята територия, като [на] издаваните от нея удостоверения за професионални квалификации.

[...]

6. Всяка държава членка предоставя достъп и право на упражняване на професиите „лекар“, „медицинска сестра с общ профил“, „лекар по дентална медицина“, „ветеринарен

лекар“, „акушерка“ и „фармацевт“ само на лица, които притежават удостоверения за професионални квалификации, посочени съответно в точки 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 и 5.6.2 от приложение V, удостоверяващи, че съответният специалист е придобил през периода на своето обучение знанията, уменията и компетентностите, предвидени в член 24, параграф 3, член 31, параграфи 6 и 7, член 34, параграф 3, член 38, параграф 3, член 40, параграф 3 и член 44, параграф 3, в зависимост от случая.

С цел да се отчете общопризнатият научен и технически напредък[,] на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 57в, с цел да се актуализират знанията и уменията, предвидени в член 24, параграф 3, член 31, параграф 6, член 34, параграф 3, член 38, параграф 3, член 40, параграф 3, член 44, параграф 3 и член 46, параграф 4, така че да отразят развитието на правото на Съюза, което засяга пряко съответните специалисти.

Тези актуализации не трябва да водят до изменение на съществуващите основни законодателни принципи в държавите членки, свързани със структурата на професиите по отношение на обучението и условията за достъп за физическите лица. Тези актуализации трябва да са съобразени с отговорността на държавите членки за организацията на образователните системи, предвидена в член 165, параграф 1 [ДФЕС]“.

- 7 Член 31 („Обучение на медицински сестри с общ профил“), параграф 3, първа алинея от Директива 2005/36 предвижда:

„3. Обучението на медицински сестри с общ профил е с минимална обща продължителност от три години, като в допълнение може да бъде изразено с равностойни кредити по ECTS [(Европейска система за трансфер и натрупване на кредити)], и включва най-малко 4 600 часа теоретично и клинично обучение, като продължителността на теоретичното обучение съставлява най-малко една трета и продължителността на клиничното обучение най-малко половината от минималната продължителност на обучението. Държавите членки могат частично да освободят от това изискване специалисти, които вече са преминали част от обучението си в курсове с най-малко равностойно ниво“.

- 8 Член 32 („Упражняване на професионалните дейности на медицински сестри с общ профил“) от тази директива предвижда:

„За целите на настоящата директива, професионалните дейности на медицински сестри с общ профил са дейностите, упражнявани на професионална основа и изброени в точка 5.2.2 от [п]риложение V“.

- 9 Член 44 („Обучение по фармация“) от посочената директива предвижда:

„1. За достъп до обучение по фармация се изисква притежаване на диплома или свидетелство, даващи право на прием за съответното обучение в университетите или висшите учебни заведения в държавите членки с признат еквивалентен статут.

[...]“.

10 Член 45 („Упражняване на професионалните дейности на фармацевт“), параграфи 2 и 3 от същата директива предвижда:

„2. Държавите членки следят за това титулярите на професионални квалификации по фармацевтика, издадени на университетско или на признато за равностойно ниво, които отговарят на посочените в член 44 изисквания, да могат да получат достъп и право на упражняване на най-малко следните дейности, като по целесъобразност се прилага изискване за допълнителен професионален стаж:

- а) приготвяне на лекарствени средства във фармацевтична форма;
- б) производство и контрол на лекарствените средства;
- в) изпитване на лекарствените средства в лаборатория за изпитване на лекарствените средства;
- г) складиране, съхранение и разпространение на лекарствените средства в търговската мрежа [на едро];
- д) снабдяване, подготовка, изпитване, складиране, дистрибуция и предоставяне на безопасни и ефикасни лекарствени средства с необходимото качество в аптеки за продажба на лекарства на гражданите;
- е) подготовка, изпитване, складиране и предоставяне на безопасни и ефикасни лекарствени средства с необходимото качество в болници;
- ж) предоставяне на информация и консултации относно самите лекарствени средства, включително относно правилната им употреба;
- з) докладване за нежеланите реакции на фармацевтични продукти на компетентните органи;
- и) съобразена с личните потребности подкрепа за пациентите, които прилагат лечението им;
- й) принос към местни или национални кампании в областта на общественото здравеопазване.

3. Ако за разрешаване достъпа до или упражняването на една от дейностите на фармацевт, държава членка изисква допълнителен професионален стаж, в допълнение към притежаването на удостоверенията за професионални квалификации по точка 5.6.2 от приложение V, тази държава членка признава като достатъчно доказателство в това отношение свидетелство, издадено от компетентните органи в държавата членка по произход, в което се посочва, че заинтересованото лице е упражнявало тези дейности в държавата членка по произход за сходен период“.

11 Член 50 („Документи и формални изисквания“) от Директива 2005/36 предвижда:

„1. Когато компетентните органи на приемащата държава членка вземат решение по молба за предоставяне на право на упражняване на регламентирана професия по силата на тази

глава, тези органи могат да изискат документите и свидетелствата, изброени в приложение VII.

Документите, посочени в точка 1, букви г), д) и е) от приложение VII, трябва да са издадени не повече от три месеца преди датата, на която са представени.

Държавите членки, органите и други юридически лица гарантират поверителния характер на информацията, която получават.

2. При възникване на обосновани съмнения приемащата държава членка може да изиска от компетентните органи на друга държава членка потвърждение за истинността на свидетелствата и удостоверенията за професионални квалификации, издадени в тази държава членка, както и, ако е необходимо, потвърждение на факта, че бенефициерът отговаря, що се отнася до професиите, посочени в глава III на настоящия дял, на минималните квалификационни изисквания, предвидени съответно в членове 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 и 46.

3. При възникване на обосновани съмнения, когато удостоверения за професионални квалификации по смисъла на член 3, параграф 1, буква в) са издадени от компетентен орган на държава членка и обхващат обучение, получено изцяло или отчасти в учебно заведение, което е законно установено на територията на друга държава членка, приемащата държава членка има право да направи справка с компетентния орган на държавата членка по произход на удостоверението:

- а) дали курсът на обучение, проведен в това учебно[...] заведение, е формално сертифициран от учебното заведение, базирано в държавата членка по произход на удостоверението;
- б) дали издаденото удостоверение за професионална квалификация е същото като това, което би било издадено, ако курсът на обучение е проведен изцяло на територията на държавата членка по произход на удостоверението; и
- в) дали удостоверението за професионална квалификация предоставя същите професионални права на територията на държавата членка по произход на удостоверението.

[...].

- 12 Член 51 („Процедура за взаимно признаване на професионални квалификации“), параграф 1 от тази директива гласи:

„1. Компетентният орган на приемащата държава членка предоставя потвърждение за приемането на молбата в срок от един месец от получаването ѝ и уведомява молителя в случай на липсващи документи“.

- 13 Член 54 („Ползване на академични звания“) от посочената директива предвижда:

„Без да се засягат членове 7 и 52, приемащата държава членка предоставя на заинтересованите лица, които желаят да ползват своите академични звания, дадени им от тяхната държава членка по произход, а при необходимост и съкратени форми на тези звания, [право] да ги ползват на

езика на държавата членка по произход. [Приемащата държава] членка може да наложи изискването тези звания да се придружават с наименованието и адреса на учебното заведение или изпитната комисия, които са ги дали. Когато е налице възможност академично звание от държавата членка по произход да се обърка в приемащата държава членка със звание, което, в тази държава членка, предполага допълнително обучение, което бенефициерът не е завършил, приемащата държава членка може да изиска от бенефициера да ползва академичното звание на държавата членка по произход в подходяща форма, предвидена от приемащата държава членка“.

- 14 Точка 1, букви г) и д) от приложение VII („Документи и свидетелства, които може да се изискват в съответствие с член 50, параграф 1“) към същата директива предвижда:

„1. Документи:

[...]

- г) Когато компетентният орган на приемаща държава членка изисква от лица, желаещи да упражняват регламентирана професия, доказателства, че се ползват с добра репутация, или че не са били обявявани в несъстоятелност, или издава разпореждане за преустановяване или забрана на упражняването на тази професия в случаи на сериозни професионални нарушения или престъпления, тази държава членка приема като достатъчн[о] доказателств[о], по отношение на граждани на държави членки, които желаят да упражняват тази професия на нейната територия, представянето на документи, издадени от компетентни органи в държавата членка по произход или по местопребиваване на чуждия гражданин, от които е видно, че посочените изисквания са изпълнени. Тези органи представят изискваните документи в срок от два месеца.

Когато компетентните органи в държавата членка по произход или по местопребиваване на чуждия гражданин не издават документите по първата алинея, тези документи се заместват с клетвена декларация или за държави, в чието законодателство не е предвидена клетвена декларация, с тържествена декларация, направена от заинтересованото лице пред компетентен съдебен или административен орган или, според случая, пред нотариус или квалифициран професионален орган в държавата членка по произход или по местопребиваване на лицето; органът или нотариусът по предходното изречение издава свидетелство, удостоверяващо истинността на клетвената или тържествената декларация.

- д) Когато приемаща държава членка изисква от своите граждани, желаещи да упражняват регламентирана професия, документ, отнасящ се до физическото или психичното здраве на молителя, тази държава членка приема като достатъчн[о] доказателство] в това отношение представянето на документа, изискван държавата членка по произход. Когато държавата членка по произход не издава такъв документ, приемащата държава членка приема свидетелство, издадено от компетентен орган в тази държава. В този случай, компетентните органи в държавата членка по произход представят изисквания документ в срок от два месеца“.

Чешкото право

Законът за признаването на професионалните квалификации

- 15 Член 13, параграф 1 от Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace) (Закон № 18/2004 за признаването на професионалните квалификации и на други способности на гражданите на държавите — членки на Европейския съюз, както и на някои граждани на други държави, и за изменение на някои закони (Закон за признаването на професионалните квалификации), в приложимата си в случая редакция (наричан по-нататък „Законът за признаването на професионалните квалификации“), гласи:
- „(1) „Период за приспособяване“ означава периодът на упражняване на регламентирани дейности в Чешката република от заявител под контрола на физическо лице — квалифициран специалист, с цел допълване на познанията в теоретичните и практическите области, които са част от учебното съдържание и обучението, завършващо с изисквано в Чешката република свидетелство за обучение, и чието познаване е необходимо за упражняването на регламентираните дейности. Периодът за приспособяване може да включва и допълнително образование или обучение за допълване на професионалните квалификации“.
- 16 Член 14, параграф 1 от Закона за признаването на професионалните квалификации предвижда:
- „(1) С изпита за правоспособност се проверяват професионалните знания, умения и способности на заявителя с цел да се оцени способността му да упражнява регламентирана дейност в Чешката република. Изпитът за правоспособност се провежда пред органа по признаването, друг административен орган, в университет или друго учебно заведение със съответната насоченост („изпитна институция““.
- 17 Член 15 от този закон гласи:
- „За отделни регламентирани дейности или за група регламентирани дейности, предвид техните особености, могат да се приемат подзаконовни актове или професионални правила, с които да се уредят методът за определяне на продължителността на периода за приспособяване и условията на протичане и оценяване на този период за приспособяване и на изпита за правоспособност, включително формата, съдържанието и обхватът на изпита за правоспособност“.
- 18 Съгласно член 20 от посочения закон:
- „(1) Ако за упражняването на регламентирана дейност в Чешката република се изисква доказателство за добрата репутация на заявителя или за това, че същият не е наказван за административно нарушение или за дисциплинарно нарушение, свързано с упражняването на въпросната дейност, достатъчно е да се представи издаден от компетентния орган на държавата членка по произход документ, с който се доказват тези обстоятелства. Такъв документ е извлечението от регистъра за съдимост или от друг подобен регистър на държавата членка по произход или равностоен документ, издаден от компетентния орган на държавата членка по произход, или, ако такъв регистър не се води в държавата членка по произход, тържествената декларация на заявителя за добра репутация.

(2) Ако за упражняването на регламентирана дейност в Чешката република се изисква доказателство, че в определения в специална разпоредба период за заявителя няма открито производство по несъстоятелност или решение за обявяване в несъстоятелност или че съответната молба за откриване на производство по несъстоятелност не е била отхвърлена поради липса на имущество, или че за заявителя няма пречка да изпълнява функциите на уставен орган, на член на уставен орган или на друг орган на юридическо лице поради предходно упражняване на сходни функции в юридическо лице, което е било обявено в несъстоятелност или срещу което поради липсата на имущество не е открито производство по несъстоятелност, достатъчно е да се представи издаден от компетентния орган на държавата членка по произход документ, с който се доказват тези обстоятелства.

(3) Когато компетентните органи на държавите членки не издават документите по параграфи 1 и 2, те се заменят с тържествена декларация, направена от заявителя пред компетентния орган на държавата членка по произход или пред практикуващ в нея нотариус.

(4) Ако за упражняването на регламентирана дейност в Чешката република се изисква удостоверяване на медицинската годност на заявителя, достатъчно е да се представи изискваният от държавата членка по произход документ за медицинска годност. Ако за упражняването на въпросната дейност държавата членка по произход не изисква удостоверяване на медицинската годност, достатъчно е да се представи издаден от компетентния орган на държавата членка по произход документ, доказващ спазването на изискването, предвидено в специална разпоредба на Чешката република.

[...]“.

19 Член 27, параграф 2 от същия закон има следния текст:

„(2) Заявител, който упражнява регламентирана професия в Чешката република на временен или случаен принцип [...], използва професионалното звание на държавата членка по произход в съответствие с нейното законодателство и на официалния език или на един от официалните езици на държавата членка по произход“.

20 Член 33, параграф 1 от Закона за признаването на професионалните квалификации предвижда:

„(1) По искане на компетентния орган на друга държава членка компетентният орган на Чешката република извършва необходимите проверки и предоставя исканата информация незабавно. Ако информацията не може да се предостави в срок от 30 дни, компетентният орган на другата държава членка се уведомява за това“.

21 Член 36а, параграф 1 от този закон има следния текст:

„(1) Заявител, който е гражданин на държава членка [...] и упражнява в съответствие със законодателството на държавата членка по произход въпросната дейност, която в Чешката република е регламентирана дейност, има право да я упражнява на временен или случаен принцип и на територията на Чешката република, без да трябва да спазва задължението за вписване, регистриране, сертифициране или присъединяване към професионална организация в съответствие със специалните правила и без да е необходимо да иска признаване на професионалните си квалификации [...]“.

Закон № 95/2004

- 22 Съгласно член 2, буква g) от zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta (Закон № 95/2004 за условията за придобиване и признаване на професионална правоспособност и специална правоспособност за упражняване на професиите лекар, зъболекар и фармацевт), в приложимата си в случая редакция (наричан по-нататък „Закон № 95/2004“), гласи:

„За целите на настоящия закон:

[...]

[...] „самостоятелно упражняване на професията „зъболекар“ и „фармацевт“ означава упражняване на дейностите, които зъболекарят или фармацевтът има право да извършва без професионален надзор и въз основа на собствената си преценка и оценка на здравословното състояние на пациента и на свързаните с това обстоятелства“.

- 23 Член 10, параграф 2 от Закон № 95/2004 гласи:

„(2) След като придобие професионална правоспособност, [...] фармацевтът има право да упражнява самостоятелно дейностите, свързани с фармацевтично обслужване съгласно zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) (Закон № 372/2011 за здравните услуги и условията за предоставянето им (Закон за здравните услуги), от 6 ноември 2011 г. (наричан по-нататък „Законът за здравните услуги“), с изключение на дейностите, които могат да се упражняват самостоятелно само след придобиването на специална правоспособност по смисъла на член 11. Фармацевтът има право да упражнява и дейности, които не спадат към здравното обслужване, а именно във връзка с производството и контрола на лекарствените средства, както и със складирането и дистрибуцията на лекарствените средства при дистрибутор на лекарствени средства съгласно zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech) (Закон № 378/2007 за лекарствените продукти и за изменение на някои свързани закони (Закон за лекарствените продукти) от 6 декември 2007 г.“.

- 24 Член 11, параграфи 1, 2 и 7—12 от Закон № 95/2004 предвижда:

„(1) Фармацевтът придобива специална правоспособност чрез:

- a) успешното преминаване на специализирано обучение с атестационен изпит [...], въз основа на който Министерството издава на фармацевта диплома за специализация по съответната специалност, или
- b) придобиване на допълнителен професионален стаж съгласно съответната програма за обучение в учебно заведение, акредитирано в съответната област на специализирано обучение или в съответната област на допълнителен професионален стаж, което издава на заявителя удостоверение за завършеното обучение.

(2) Областите на специализирано обучение на фармацевтите, удостоверенията за професионална квалификация и продължителността на специализираното обучение са описани в приложение № 1 към настоящия закон. [...]

[...]

(7) Придобиването на специална правоспособност по смисъла на параграф 1, буква а) е условие [...] за самостоятелното упражняване на дейности:

- а) свързани с общественото здравеопазване;
- б) в центрове за трансфузионна хематология;
- в) в областта на фармацевтичните технологии;
- д) в областта на лабораторните методи и методите за анализ в здравеопазването; и
- е) в областта на радиофармацевтичните лекарствени средства.

(8) Придобиването на специална правоспособност по смисъла на параграф 1 в областта на аптечната практика е условие за самостоятелното упражняване на дейностите, свързани с управлението на аптека [...].

(9) Придобиването на специална правоспособност в областта на клиничната фармация по смисъла на параграф 1, буква а) е условие за самостоятелното упражняване на дейността на клиничен фармацевт.

(10) Придобиването на специална правоспособност в областта на болничната фармация е условие за самостоятелното упражняване на дейностите, свързани с управлението на аптека със специализирани помещения за приготвяне на особено сложни фармацевтични форми: по смисъла на настоящия закон „особено сложни фармацевтични форми“ са стерилните лекарствени средства, предназначени за парентерално приложение, приготвени в специализирани помещения в аптеките.

(11) Придобиването на специална правоспособност по смисъла на параграф 1, буква а) в областта на радиофармацевтичните лекарствени средства или фармацевтичните технологии или придобиването на специална правоспособност в областта на болничната фармация е условие за самостоятелното упражняване на дейности по приготвяне на особено сложни фармацевтични форми.

(12) Преди да придобие специална правоспособност, фармацевтът упражнява дейностите, посочени в параграфи 7—11, под професионалния надзор на здравен специалист, който притежава съответната специална правоспособност“.

25 Съгласно член 27, параграф 6 от този закон:

„(6) Лекарите, зъболекарите или фармацевтите, представили отговарящо на условията по член 28а или 28б доказателство за придобита професионална квалификация, имат право да упражняват професията си, използвайки посоченото в настоящия закон професионално звание („наименование на специалността“). Когато професионалната квалификация е проверена в съответствие с член 27б, медицинската професия се упражнява под предвиденото в настоящия закон наименование на специалността“.

26 Член 28а, параграф 5 от посочения закон има следния текст:

„(5) При наличието на допълнителен професионален стаж по смисъла на член 11, параграф 1, буква в) [от Закон № 95/2004] министерството автоматично признава като доказателство за придобита квалификация свидетелството, издадено от компетентните органи на държавата членка, удостоверяващо, че заинтересованото лице е упражнявало съответните дейности за същия период от време в държавата членка по произход“.

Административнопроцесуалният кодекс

27 Член 44, параграф 1 от zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (Закон № 500/2004 за приемане на Административнопроцесуален кодекс), в приложимата си в случая редакция (наричан по-нататък „Административнопроцесуалният кодекс“), гласи:

„(1) Датата на започване на производството по заявлението е датата, на която заявлението или всяко друго предложение за откриване на производството [...] постъпва в териториално и материално компетентния административен орган“.

28 Член 45, параграф 2 от Административнопроцесуалния кодекс гласи:

„(2) Ако заявлението не отговаря на определените критерии или има други недостатъци, административният орган съдейства на заявителя да отстрани недостатъците на място или го поканва да направи това; за целта му дава разумен срок и го уведомява за последиците от неотстраняването на недостатъците в този срок;

[...]“.

29 Член 47, параграф 1 от този кодекс предвижда:

„(1) За започването на производството административният орган уведомява незабавно известните заинтересовани лица“.

30 Съгласно член 71 от посочения кодекс:

„(1) Административният орган се произнася незабавно.

[...]

(3) Ако не може да се произнесе незабавно, административният орган постановява решението си най-късно в срок от 30 дни от образуването на производството, към които се добавя срок [...] до 30 дни в случай на необходимост от провеждането на заседание за изслушване или на разследване на място, от призоваване или довеждане на лице или уведомяване на лице чрез публично обявление, ако връчването е неуспешно, или когато става въпрос за особено сложен случай [или е] необходимо [време] за изпълнението на съдебна поръчка съгласно член 13, параграф 3, за изпълнението на назначена експертиза или за връчването на съобщения в чужбина.

[...]“.

31 Член 154 от същия кодекс гласи:

„Когато издава свидетелства и удостоверения, извършва проверки или прави изявления, отнасящи се до заинтересованите лица, административният орган прилага [...] следните разпоредби от част втора: членове 10—16, 19—26, 29—31, 33—35, членове 37, 40, 62 и 63; също и следните разпоредби от част трета: членове 134, 137 и член 142, параграфи 1 и 2; той прилага съответно и други разпоредби от настоящия закон, ако това е необходимо“.

Законът за здравните услуги

32 Член 5, параграф 2 от Закона за здравните услуги гласи:

„(2) [...]

и) фармацевтичните грижи и клиничните фармацевтични грижи [наричани по-нататък „фармацевтичните грижи“] представляват дейност по снабдяване, приготвяне, обработване, съхраняване, контрол и отпускане на лекарствени продукти — с изключение на кръвните продукти и суровините за приготвянето на получени от кръв продукти съгласно Закона за лекарствените продукти, лабораторните химически продукти, реактивните продукти и дезинфекционните продукти — както и по снабдяване, съхраняване, разпространение и продажба на медицински изделия, посочени в Закона за медицинските изделия [...], снабдяване, съхраняване, разпространение и продажба на медицински храни; в рамките на тази дейност се предоставят съвети и консултации и други услуги в областта на предотвратяването и ранното откриване на заболявания, насърчаването на здравословния начин на живот, оценката и контрола на ефикасното, безопасно и икономично използване на лекарствените продукти и свързаните с тях процедури.

[...]“.

33 Съгласно член 12, параграф 3 от този закон:

„(3) Ако здравни услуги се предоставят

[...]

с) в областта на фармацията или специализираното обучение на фармацевти, правоспособност за самостоятелно упражняване на професията „фармацевт“ се изисква в поне една от областите на специализираното обучение на фармацевти.

[...]“.

Законът за ветеринарните грижи

34 Член 59 от zákon č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) (Закон № 166/1999 за ветеринарните грижи и за изменение на някои свързани закони (Закон за ветеринарните грижи), в приложимата си в случая редакция, гласи:

„[...]

(2) За ветеринарни лекари се считат и:

- а) лицата, притежаващи диплома, удостоверение или друг документ за необходимата професионална квалификация, посочен в подзаконови разпоредби и издаден от компетентния орган на друга държава членка,

[...]

(3) Гражданите на друга държава членка, които отговарят на условията по параграфи 1 и 2, имат право да използват полученото от тях професионално звание или негово съкращение на езика на държавата, в която то е получено.

[...]“.

Законът за общественото здравно осигуряване

35 Член 11, параграф 1 от zákon č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (Закон № 48/1997 за общественото здравно осигуряване и за изменение и допълнение на някои свързани закони), в приложимата си в случая редакция (наричан по-нататък „Законът за общественото здравно осигуряване“), гласи:

„(1) Осигуреното лице има право на:

- а) избор на здравноосигурителна каса [...]
- б) избор на доставчик на здравни услуги на територията на Чешката република [...], който е сключил договор със съответната здравноосигурителна каса [...]
- в) достъп винаги и навсякъде до покритите услуги, предоставяни от доставчиците, сключили договор със съответната здравноосигурителна каса;
- д) покритите услуги в обема и при условията, определени в този закон, като доставчикът не може да получава никакво плащане от осигуреното лице за тези услуги;

[...]“.

36 Член 17, параграф 1 от Закона за общественото здравно осигуряване предвижда:

„(1) За да гарантират обезщетенията в натура при предоставянето на покрити услуги на осигурените лица, Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky (Обща здравноосигурителна каса на Чешката република) и другите здравноосигурителни каси [...] сключват с доставчиците договори за предоставяне на покритите услуги и за възстановяване на разходите за тях. [...] Договори не се изискват в случаите на оказване на:

- а) спешна помощ на осигуреното лице;

[...]“.

Законът за сертифицирането

- 37 Член 13 от zákon č. 360/1992 Sb., České národní rady o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (autorizační zákon) (Закон № 360/1992 на чешкия Национален съвет относно упражняването на професията на сертифициран архитект и относно упражняването на професията на сертифициран инженер и техник в областта на строителството (Закон за сертифицирането), в приложимата си в случая редакция (наричан по-нататък „Законът за сертифицирането“), има следния текст:

„(1) В зависимост от вида на издаденото разрешение сертифицираното лице има право да използва званието „сертифициран архитект“ [...], и то във връзка с името на областта, евентуално на специалността, за която е издадено разрешението.

[...]“.

- 38 Член 30с, параграф 2 от Закона за сертифицирането гласи:

„(2) [...] Разпоредбите на членове 10 и 11, член 13, параграф 1 [...] се прилагат съответно спрямо гостуващи специалисти. [...]“.

Законът за Камарата на ветеринарните лекари

- 39 Член 5а, параграф 1 от zákon č. 381/1991 Sb. České národní rady o Komoře veterinárních lékařů České republiky (Закон № 381/1991 на чешкия Национален съвет относно Камарата на ветеринарните лекари в Чешката република), в приложимата си в случая редакция (наричан по-нататък „Законът за Камарата на ветеринарните лекари“), предвижда:

„(1) Ветеринарните лекари, граждани на държава — членка на Европейския съюз [...], които възнамеряват да извършват на територията на Чешката република профилактична и лечебна ветеринарна дейност на временен или случаен принцип (наричани по-нататък „гостуващи ветеринарни лекари“), не са длъжни да членуват в камарата, но трябва предварително да уведомят същата за упражняването на профилактичната и лечебната ветеринарна дейност на територията на Чешката република в съответствие със Закона за признаването на професионалните квалификации. [...]“.

Наредба № 39/2005

- 40 Член 4 („Обща медицинска сестра“), параграф 2 от vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání (Наредба № 39/2005 за минималните изисквания към учебните програми за придобиване на професионална правоспособност за упражняване на немедицинска здравна професия), в приложимата си в случая редакция, предвижда:

„(2) Обучението по посочените в параграф 1 програми е или

- а) в редовна форма със специфична професионална насоченост и с продължителност най-малко три години и най-малко 4 600 часа теоретично и клинично обучение, от които клиничното е между 2 300 и 3 000 часа, или

б) в задочна форма с обща продължителност, не по-малка от тази по буква а), като се гарантира съответното образователно равнище. [...]“.

41 Член 20с („Практикуваща медицинска сестра“), параграф 2 от Наредба № 39/2005, в приложимата си в случая редакция, предвижда:

„(2) Учебната програма е със стандартна продължителност от най-малко четири години, от които поне 1 200 часа клинично обучение. Обучението се състои от най-малко 700 теоретични часа и най-малко 600 клинични часа“.

Досъдебната фаза

42 Директива 2005/36 е изменена с Директива 2013/55, която съгласно член 3 е трябвало да бъде транспонирана до 18 януари 2016 г.

43 В този контекст чешките органи уведомяват Комисията за приети транспониращи мерки.

44 На 25 януари 2019 г. Комисията изпраща на Чешката република официално уведомително писмо, в което посочва, че чешкото законодателство е в разрез с редица разпоредби на Директива 2005/36.

45 Тъй като счита за незадоволителен отговора на чешките органи по повод на изложените в това официално уведомително писмо твърдения за нарушения, на 28 ноември 2019 г. Комисията изпраща на Чешката република мотивирано становище.

46 На 28 януари 2020 г. Чешката република отговаря на мотивираното становище.

47 На 18 февруари 2021 г. Комисията изпраща на Чешката република допълнително мотивирано становище.

48 На 4 февруари 2022 г. Комисията предявява настоящия иск.

По иска

Предварителни бележки

49 Следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда в производство по иск на основание член 258 ДФЕС изпратеното от Комисията до държавата членка официално уведомително писмо, а впоследствие и мотивираното становище на Комисията определят предмета на спора, който след това съответно не може да бъде разширяван. В действителност възможността на съответната държава членка да изложи своите съображения, дори и да не намира за необходимо да се възползва от тази възможност, е основна нарочна гаранция, предвидена в Договора, и съблюдаването ѝ е съществено процесуално изискване за редовността на производството за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка. Следователно мотивираното становище и исковата молба трябва да се основават на същите твърдения за нарушения като тези от

официалното уведомително писмо, с което започва досъдебната процедура (решение от 22 септември 2016 г., Комисия/Чешка република, С-525/14, ЕУ:С:2016:714, т. 17 и цитираната съдебна практика).

- 50 Ако това не е така, подобна нередовност не може да се счита за отстранена само поради обстоятелството, че държавата членка е изложила съображения във връзка с мотивираното становище (решение от 25 април 2013 г., Комисия/Испания, С-64/11, ЕУ:С:2013:264, т. 14 и цитираната съдебна практика).
- 51 Макар мотивираното становище и искът да трябва да се основават на едни и същи твърдения за нарушения, това изискване все пак не налага винаги пълно съвпадение на изложените в мотивираното становище и в петитума на исковата молба твърдения за нарушения, щом предметът на спора не е разширен или изменен (вж. в този смисъл решение от 7 септември 2006 г., Комисия/Обединено кралство, С-484/04, ЕУ:С:2006:526, т. 25 и цитираната съдебна практика). Съответно Комисията може в исковата молба да уточни първоначалните си твърдения за нарушения, стига да не изменя предмета на спора (решение от 30 април 2020 г., Комисия/Румъния (Превिшаване на пределно допустимите стойности за ПЧ¹⁰), С-638/18, ЕУ:С:2020:334, т. 49).
- 52 Накрая, важно е да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда исковата молба трябва да излага последователно и точно твърденията за нарушения, с което да се даде възможност на държавата членка и на Съда да установят точния обхват на твърдяното нарушение на правото на Съюза, за да може тази държава надлежно да изложи доводите в своя защита, а Съдът — да провери наличието на твърдяното неизпълнение на задължения (решение от 8 март 2022 г., Комисия/Обединено кралство (Борба с измамата чрез занижени цени), С-213/19, ЕУ:С:2022:167, т. 133 и цитираната съдебна практика).

Първо твърдение за нарушение: липса на транспониране на член 3, параграф 1, букви ж) и з) от Директива 2005/36

Доводи на страните

- 53 Комисията поддържа, че Чешката република не е изпълнила задълженията си по член 3, параграф 1, букви ж) и з) от Директива 2005/36, който задължава компетентните органи на приемащата държава членка да определят статута на лицата, които преминават период за приспособяване или се подготвят за изпит за правоспособност.
- 54 Комисията счита, че основната цел на член 3, параграф 1, букви ж) и з) от Директива 2005/36 е да гарантира на заинтересованите лица, че няма да се окажат в „правен вакуум“, а ще имат правен статут в приемащата държава членка, което изисквало достатъчно ясно и точно определяне на този статут.
- 55 Според Комисията правилното транспониране на тази разпоредба в националното право предполага например това право да позволява на компетентните органи да уточняват или утвърждават въпросния статут.
- 56 Комисията признава, че същият статут би могъл да бъде определен и в общо законодателство, стига в това отношение то да е достатъчно ясно и точно.

- 57 Освен това членове 13—15 от Закона за признаването на професионалните квалификации, на които се позовават чешките органи, не изяснявали правния статут на тези лица и впрочем посочените органи признали, че на практика този статут е трудно определяем.
- 58 Чешкото правителство смята, че първото твърдение за нарушение е недопустимо и при всяко положение неоснователно.
- 59 Що се отнася до допустимостта на първото твърдение за нарушение, чешкото правителство изтъква, че така както е изложено в исковата молба, то не съответства на формулираното в мотивираното становище.
- 60 Всъщност в мотивираното становище Комисията се позовава изключително на това, че чешкото право не изяснява статута на засегнатите лица, докато в исковата молба вече упреквала Чешката република, че не е въвела във вътрешното си право задължение за компетентните органи да определят статута на тези лица.
- 61 Чешкото правителство счита, че първото твърдение за нарушение трябва да се отхвърли като недопустимо и понеже не било формулирано последователно и точно. Всъщност в точка 23 от исковата молба Комисията давала да се разбере, че този статут би могъл да бъде предоставен от компетентния орган на всяко засегнато лице, докато в точка 22 от нея, изглежда, признавала, че въпросният статут трябва да бъде предвиден в закон.
- 62 Комисията оспорва посочените от чешкото правителство основания за недопустимост. Тя твърди, че предметът на спора не е нито разширен, нито изменен спрямо официалното уведомително писмо и очевидно се свежда до това, че Чешката република не е транспонирала правилно член 3, параграф 1, букви ж) и з) от Директива 2005/36, що се отнася до задължението на компетентните органи да определят правния статут на визираните с тази разпоредба лица.
- 63 По същество чешкото правителство поддържа, че първото твърдение за нарушение при всяко положение е неоснователно.
- 64 Това правителство припомня, че държавите членки не са длъжни да транспонират буквално разпоредбите на директива.
- 65 То посочва, че в член 3, параграф 1, букви ж) и з) от Директива 2005/36 не се споменава кои конкретни права и задължения трябва да бъдат признати на съответните лица, нито се предвижда определянето на някакъв специален статут за тях. Следователно тази разпоредба не забранявала въпросният статут да произтича от общи национални разпоредби, какъвто е случаят в чешкото право.
- 66 Чешкото правителство оспорва възгледа на Комисията, че националното законодателство трябва изрично да визира засегнатите лица. Според него подобно изискване се основава на неправилната презумпция, че тези лица образуват еднородна група, която би могла да бъде предмет на единен специален статут, докато всъщност техният статут по необходимост зависи от личното им положение.
- 67 Накрая, чешкото правителство поддържа, че този статут не може да бъде определян във всеки отделен случай от съответния орган, тъй като това би създавало значителна правна несигурност.

Съображения на Съда

- 68 Що се отнася до допустимостта на първото твърдение за нарушение, както от мотивираното становище, така и от исковата молба ясно личи констатацията на Комисията, че при всяко положение в приемащата държава членка не е достатъчно ясно и точно определен „правният статут“ на стажанта мигрант и на заявителя, желаещ да се подготви за изпита за правоспособност, посочени съответно в член 3, параграф 1, букви ж) и з) от Директива 2005/36.
- 69 Що се отнася до възражението за недопустимост поради неизпълнение на задължението за последователно и точно излагане на твърденията за нарушения, от доводите на Комисията, обобщени в точки 53—57 от настоящото решение, е видно, че тя недвусмислено поддържа в исковата молба, че чешкото право не позволява достатъчно ясно и точно да се определи правният статут на засегнатите лица.
- 70 Противно на поддържаното от чешкото правителство, този възглед не се поставя под въпрос при прочита на точки 22 и 23 от исковата молба. Всъщност в точка 22 от нея Комисията просто констатира, че чешкото „общо“ законодателство не позволява да се определи с точност статутът на засегнатите лица. Що се отнася до точка 23 от исковата молба, Комисията посочва примерна хипотеза, при която според нея би могло да се смята, че член 3, параграф 1, букви з) и ж) от Директива 2005/36 е правилно транспониран.
- 71 Поради това следва да се приеме, че посочените от чешкото правителство основания за недопустимост не са налице.
- 72 Що се отнася до основателността на първото твърдение за нарушение, следва да се припомни, че член 3, параграф 1, буква ж) от Директива 2005/36 определя „периода за приспособяване“ по смисъла на тази директива като упражняване на регламентирана професия в приемащата държава членка под контрола на квалифициран специалист, евентуално придружено от допълнително обучение. В тази разпоредба се посочва също, че този период на стаж подлежи на оценка и че условията и редът на провеждане и оценяване, както и статутът на стажанта мигрант се определят от компетентния орган на приемащата държава членка.
- 73 В посочената разпоредба се уточнява, че статутът на стажанта мигрант в приемащата държава членка, по-специално що се отнася до правото на пребиваване, както и до задълженията, социалните права и обезпечения, помощите и трудовото възнаграждение, се определя от компетентните органи на тази държава членка в съответствие с приложимото право на Съюза.
- 74 Що се отнася до член 3, параграф 1, буква з) от Директива 2005/36, той определя „изпита за правоспособност“ като проверка на професионалните знания, умения и компетентности на заявителя, извършена или призната от компетентните органи на приемащата държава членка с цел да се оцени способността на заявителя да упражнява регламентирана професия в тази държава членка. Освен това посочената разпоредба предвижда, че статутът в приемащата държава членка на заявителя, който желае да се подготви за въпросния изпит в тази държава членка, се определя от нейните компетентни органи.

- 75 От самия текст на член 3, параграф 1, букви ж) и з) от Директива 2005/36 съответно е видно, че тази разпоредба изисква заинтересованите лица да имат определен статут, като целта на законодателя на Съюза е да им гарантира права и задължения, които съгласно тази директива обаче трябва да са ограничени по-специално само до правото на пребиваване, социалните права и обезпечения, помощите и трудовото възнаграждение и да са съобразени с правото на Съюза.
- 76 В това отношение е важно да се припомни, че макар съгласно член 288, трета алинея ДФЕС директивата да е акт, който обвързва по отношение на постигането на даден резултат от държавите членки, до които е адресиран, като оставя на националните власти свобода при избора на формата и средствата за постигане на този резултат, разпоредбите на директивите все пак трябва да се въвеждат с неоспорима задължителна сила и с необходимата специфичност, точност и яснота, за да се спази изискването за правна сигурност (вж. в този смисъл решение от 12 май 2022 г., U.I. (Косвен митнически представител), С-714/20, EU:C:2022:374, т. 58 и 59).
- 77 От това следва, че лицата по член 3, параграф 1, букви ж) и з) от Директива 2005/36 трябва да могат лесно да узнаят в приемащата държава членка приложимия за тях „статут“ по смисъла на тази разпоредба, което предполага наличието на ясни норми, отнасящи се конкретно до тяхното положение.
- 78 От представената на Съда преписка обаче е видно, че в случая това не е така.
- 79 По-специално, макар да предвиждат реда и условията във връзка с периода за приспособяване и с изпита за правоспособност, членове 13—15 от Закона за признаването на професионалните квалификации не съдържат никаква конкретна разпоредба относно статута на съответните лица, нито препращат за целите на определянето на този статут към други нормативни актове.
- 80 Що се отнася до нормите на „общото“ законодателство, на които се позовава чешкото правителство, последното признава, че прилагането на тези норми по отношение на стажанта мигрант или на заявителя, желаещ да се подготви за изпита за правоспособност, също не позволява лесно да се определи въпросният статут.
- 81 При това положение следва да се констатира, че като не е приела в съответствие с член 3, параграф 1, букви ж) и з) от Директива 2005/36 необходимите разпоредби, за да могат компетентните органи на приемащата държава членка да определят статута на лицата, които преминават период за приспособяване или желаят да се подготвят за изпит за правоспособност, Чешката република не е изпълнила задълженията си по тази директива.

Второ твърдение за нарушение: липса на транспониране на член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36

Доводи на страните

- 82 Комисията поддържа, че Чешката република не е изпълнила задълженията си по член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36 — що се отнася до задължението на приемащата държава членка да освободи установените в друга държава членка доставчици на услуги от наложените на установените на нейна територия специалисти изисквания за

- „регистрация в обществен социалноосигурителен институт с цел уреждане на взаимоотношения с осигурител във връзка с дейности, упражнявани в интерес на осигурени лица“ — както и задълженията си по член 6, втора алинея от тази директива, който предвижда, че съответният доставчик на услуги все пак уведомява предварително или, в неотложни случаи, впоследствие органа по буква б) за услугите, които е предоставил.
- 83 Според Комисията член 36а от Закона за признаването на професионалните квалификации, на който се позовават чешките органи, не е достатъчен за правилното транспониране на член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36, след като член 11, параграф 1 и член 17, параграф 1 от Закона за общественото здравно осигуряване във всички случаи обвързват, в посочената в тази разпоредба от Директива 2005/36 хипотеза, възстановяването на разходите на осигуреното лице с наличието на договорно отношение между доставчика на услуги и чешка здравноосигурителна каса.
- 84 Комисията подчертава, че след като член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36 предвижда задължение за приемащата държава членка да освободи установените в друга държава членка доставчици на услуги от задължението да се регистрират в обществен социалноосигурителен институт с цел осигуряване на покритие на осигурените лица, тази разпоредба не допуска държавите членки да обвързват с подобна регистрация възстановяването на разходите за съответните здравни грижи.
- 85 Комисията преценява, че „регистрацията“ по член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36 представлява самостоятелно понятие на правото на Съюза, което следва да се тълкува, като се отчитат контекстът и целта на съответната правна уредба, а именно да се гарантира зачитане на свободното предоставяне на услуги.
- 86 Това понятие съответно обхващало не само регистрацията, в същинския смисъл на думата, пред органа, определен от приемащата държава членка като неин основен социалноосигурителен институт, но и другите административни или законови изисквания с подобно действие, които евентуално би трябвало да бъдат изпълнени пред други органи на тази държава членка и по един или друг начин допринасят за функционирането на националната система за социална сигурност.
- 87 Комисията отбелязва, че според информацията, с която разполага, чешката здравноосигурителна система е организирана по такъв начин, че когато установен в друга държава членка лекар не е сключил договор със здравноосигурителната каса на осигуреното лице, платените от това лице разходи за предоставените в Чешката република от този лекар здравни грижи не се възстановяват, въпреки че то прави вноски в своята здравноосигурителна каса.
- 88 Комисията добавя, че сключването на такъв договор е сложен процес, включващ възпитателен подбор.
- 89 Тя счита, че решение от 16 май 2002 г., Комисия/Испания (C-232/99, EU:C:2002:291), на което се позовава чешкото правителство, не се отнася до случай, сходен с настоящия.
- 90 В репликата Комисията признава, че правото на Съюза по принцип не е пречка държавата членка да обвърже възстановяването на разходите за здравни грижи със спазването на определени изисквания, но счита, че член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36

не допуска административни изисквания, като например за „регистрация“ по смисъла на тази разпоредба, които сами по себе си биха направили абсолютно невъзможно възстановяването на разходите за предоставените в този контекст услуги.

- 91 Комисията твърди, че понятието „обществен социалноосигурителен институт“ по смисъла на член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36 обхваща и здравноосигурителните каси, тъй като те отговарят за възстановяването на разходите за медицинските услуги, предоставяни на пациентите в рамките на здравното осигуряване.
- 92 Комисията уточнява, че член 55 от Директива 2005/36, отнасящ се до одобряването от здравноосигурителни фондове, не е релевантен в случая, тъй като има отношение към свободата на установяване и освен това съдържа уговорката, че се прилага, без да се засяга действието на член 6, първа алинея, буква б) от тази директива.
- 93 Що се отнася до обхвата на съображение 38 от посочената директива, Комисията отбелязва, че в практиката си Съдът изрично установява, че закрепеното в член 56 ДФЕС свободно предоставяне на услуги изисква държавите членки да приспособят своите системи за социална сигурност.
- 94 Накрая, Комисията изтъква, че през 2007 г. Съдът на два пъти е констатирал неизпълнение на задължения от страна на Чешката република поради нетранспониране на предвидени в предходни директиви идентични разпоредби относно свободното предоставяне на услуги от лекари и зъболекари (решения от 18 януари 2007 г., Комисия/Чешка република, С-203/06, EU:C:2007:41, и Комисия/Чешка република, С-204/06, EU:C:2007:42).
- 95 Чешкото правителство сочи две основания за недопустимост по отношение на второто твърдение за нарушение.
- 96 Чешкото правителство изтъква най-напред, че в официалното уведомително писмо Комисията не е описала в какво именно се състои съответното неизпълнение на задължения и не е спазила изискванията за последователно и точно излагане на твърдението за нарушение още на този етап на досъдебната фаза.
- 97 Чешкото правителство добавя, че в мотивираното становище Комисията също не е спазила задължението да изложи последователно и подробно причините, поради които е стигнала до убеждението, че Чешката република не е изпълнила задълженията си, щом като тази институция не е обяснила, че предвиденото в чешкото право изискване за сключване на договор трябва да се приравни на регистрацията на лекаря за целите на здравното осигуряване.
- 98 Всъщност едва в исковата молба Комисията за първи път уточнила същността на това си твърдение за нарушение и посочила спорните национални разпоредби, поради което чешкото правителство могло да отговори за първи път на това твърдение за нарушение едва в писмената защита.
- 99 Съответно в исковата молба Комисията разширила предмета на процесното неизпълнение на задължения.

- 100 По-нататък, чешкото правителство изтъква, че що се отнася в частност до твърдяното неспазване на член 6, втора алинея от Директива 2005/36, Комисията не споменава тази разпоредба в официалното уведомително писмо, нито в мотивираното становище или исковата молба, поради което в тази си част твърдението за нарушение трябва да се отхвърли като явно недопустимо.
- 101 Освен това второто твърдение за нарушение видимо не било споменато на етапа на официалното уведомително писмо, така че добавянето му в мотивираното становище, а след това в исковата молба също представлявало разширяване на предмета на това твърдение и съответно го правело недопустимо.
- 102 Това водело и до липса на последователност и точност на мотивираното становище.
- 103 Комисията оспорва тези две основания за недопустимост.
- 104 Тя изтъква най-напред, че след официалното уведомително писмо съдържанието на второто твърдение за нарушение остава непроменено, тоест се отнася до липсата на транспониране на предвиденото в член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36 задължение за приемащата държава членка да освободи доставчиците на услуги от изискването за регистрация в обществен социалноосигурителен институт с цел уреждане на взаимоотношения с осигурител във връзка с дейности, упражнявани в интерес на осигурени лица.
- 105 Комисията посочва, че съдържанието на дадения от чешкото правителство отговор на официалното уведомително писмо показва, че то е разбрало предмета на второто твърдение за нарушение, макар да не е подкрепило доводите си с препращане към конкретни разпоредби от националното право. В това отношение Комисията изтъква, че сама е трябвало да издирва релевантните разпоредби от чешкото право, така че споменаването им на етапа на исковата молба не може да се счита за изменение на това твърдение за нарушение.
- 106 По-нататък, що се отнася до второто твърдение за нарушение в частта му относно изискването доставчикът на услуги да уведоми този социалноосигурителен институт, Комисията признава, че е трябвало да посочи „член 6, втора алинея“ от Директива 2005/36, а не само член 6, първа алинея, буква б) от нея, но отбелязва, че така или иначе в официалното уведомително писмо и в мотивираното становище е припомнила съдържанието на първата разпоредба и че Чешката република е взела отношение по този въпрос.
- 107 При условията на евентуалност Чешката република поддържа, че второто твърдение за нарушение е неоснователно.

Съображения на Съда

- 108 Що се отнася до посочените от чешкото правителство основания за недопустимост, важно е да се отбележи, че на етапа на официалното уведомително писмо Комисията просто констатира, че член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36, отнасящ се до освобождаването на доставчиците на услуги от изискването за регистрация в социалноосигурителен институт, не е транспониран в чешкото право. В мотивираното становище Комисията посочва като нетранспонирани това задължение за освобождаване и

- задължението на доставчика на услуги предварително да уведоми съответния институт, което се съдържа в член 6, втора алинея от тази директива, но което тя неправилно е отнесла към член 6, първа алинея, буква б) от същата. Освен това такова твърдение за нарушение не фигурира в допълнителното мотивирано становище.
- 109 За сметка на това, в исковата молба Комисията по същество твърди, че предвиденото в чешкото право задължение за доставчика на услуги да сключи договор със здравната каса на пациента, за да му осигури възстановяване на разходите за здравни грижи, се равнява на задължение за регистрация в социалноосигурителен институт, което съответно противоречи на член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36.
- 110 Това твърдение за нарушение следователно е различно по своя предмет от първоначално споменатото, което, както признава Комисията в писмените си изявления, е за липса на транспониране на предвиденото в тази разпоредба освобождаване от регистрация в социалноосигурителен институт. Комисията съответно няма как да поддържа, че съдържанието на въпросното твърдение за нарушение е останало непроменено след официалното уведомително писмо.
- 111 Комисията обосновава такава разлика с факта, че Чешката република не ѝ е предоставила достатъчни релевантни данни по този въпрос и че поради това самата тя е трябвало да издирва в националното право релевантните според нея транспониращи разпоредби.
- 112 В това отношение е важно да се припомни, че действително е в тежест на Комисията да докаже наличието на твърдяното неизпълнение, като представи необходимите факти и доказателства, въз основа на които да се провери дали е налице неизпълнение на задължения, но тази институция зависи в голяма степен от сведенията, предоставени от съответната държава членка, която е длъжна по силата на член 4, параграф 3 ДЕС да я подпомага при изпълнението на нейната задача, която съгласно член 17, параграф 1 ДЕС се състои по-специално в това да гарантира, че разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС и мерките, приети от институциите в съответствие с него, се прилагат (вж. в този смисъл решение от 2 септември 2021 г., Комисия/Швеция (Пречиствателни станции), C-22/20, EU:C:2021:669, т. 143 и 144 и цитираната съдебна практика).
- 113 Щом като обаче в случая разпоредбите от правото на Чешката република, които Комисията е посочила в исковата молба, повдигат нови въпроси относно съответствието с член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36 на предвидените в тези разпоредби изисквания, второто твърдение за нарушение следва да се отхвърли като недопустимо в частта относно тези въпроси, доколкото на етапа на мотивираното становище и исковата молба Комисията не е уточнила, а е изменила съществено предмета на това твърдение за нарушение.
- 114 Следователно, когато не е изпълнила задълженията си във връзка с очертаването на предмета на спора, припомнени в точка 49 от настоящото решение, Комисията няма как да се позовава на задължението на тази държава членка за предоставяне на информация, припомнено в точка 112 от това решение.
- 115 Що се отнася до второто твърдение за нарушение в частта му относно липсата на транспониране на задължението на доставчика на услуги да уведоми социалноосигурителния институт на приемащата държава членка, чешкото правителство

изтъква като основание за недопустимост това, че Комисията е посочила член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36, докато въпросно задължение е предвидено в член 6, втора алинея от нея.

- 116 Текстът на последната разпоредба обаче е припомнен още на етапа на официалното уведомително писмо, така че това основание не е налице.
- 117 За сметка на това, подобна неточност при цифровото обозначение на цитираната норма от правото на Съюза не позволява лесно да се определи в каква степен доводите, изтъкнати от Комисията в подкрепа на нарушението на член 6, първа алинея, буква б) от Директива 2005/36, са изтъкнати в подкрепа на нарушението на член 6, втора алинея от тази директива.
- 118 Макар предвиденото в член 6, втора алинея от Директива 2005/36 задължение на доставчика на услуги предварително да уведоми органа по член 6, първа алинея, буква б) от тази директива за услугите, които е предоставил, да е свързано с предвиденото в последната разпоредба задължение за освобождаване на този доставчик на услуги от изискването за регистрация в обществен социалноосигурителен институт, това не променя факта, че става въпрос за две отделни задължения, чието нарушение трябва ясно да личи още на етапа на официалното уведомително писмо, още повече че, както бе припомнено в точка 110 от настоящото решение, второто твърдение за нарушение се отнася първоначално до липсата на транспониране на задължението за освобождаване от регистрация, а не до липсата на транспониране на задължението за уведомяване.
- 119 При това положение формулировката на второто твърдение за нарушение в частта относно липсата на транспониране на задължението за доставчика на услуги да уведоми социалноосигурителния институт на приемащата държава членка, не е последователна и точна и следователно в тази си част това твърдение е недопустимо.
- 120 Поради това второто твърдение за нарушение трябва да се отхвърли като недопустимо.

Трето твърдение за нарушение: липса на транспониране на член 7, параграф 3 от Директива 2005/36

Доводи на страните

- 121 Комисията поддържа, че като не е транспонирала по отношение на ветеринарните лекари и архитектите възможността в рамките на свободното предоставяне на услуги да извършват услуги под професионалното звание на приемащата държава членка, Чешката република не е изпълнила задълженията си по член 7, параграф 3 от Директива 2005/36.
- 122 Комисията изтъква, че за хипотезата, при която, за да предоставя услуга, доставчик на услуги се премества от една държава членка в друга, член 7, параграф 3 от Директива 2005/36 предвижда, че тази услуга се предоставя под професионалното звание на държавата членка по установяване, с изключение на регламентирани професии, например тези на ветеринарен лекар и архитект, чиито удостоверения за професионална квалификация се признават автоматично, като в този случай съответната услуга се предоставя под професионалното звание на приемащата държава членка.

- 123 Комисията счита, че чешкото право изрично предвижда такова правило за определени професии, но че няма специални разпоредби за ветеринарните лекари, така че следва да се приложи общото правило, предвидено в член 27, параграф 2 от Закона за признаването на професионалните квалификации, съгласно който заявителят, упражняващ регламентирана дейност в Чешката република на временен или случаен принцип, използва професионалното звание на държавата членка по произход. Следователно прилагането на тази разпоредба по отношение на ветеринарните лекари било в противоречие с член 7, параграф 3 от Директива 2005/36.
- 124 Освен това Комисията изтъква, че в приложимата в случая редакция на Закона за ветеринарните грижи, на който се позовава чешкото правителство, изобщо не се говори за професионално звание или за предоставяне на услуги от ветеринарни лекари от други държави членки, и че член 59, параграф 3 от този закон, който се отнася до използването на академично звание и разрешава използването на това звание само на езика на държавата, в която то е получено, би могъл да въведе в заблуждение относно режима на съответното професионално звание.
- 125 Що се отнася до Закона за Камарата на ветеринарните лекари, той не също урежда използването на професионално звание от ветеринарните лекари, а посоченото в него звание „гостуващ ветеринарен лекар“ при всяко положение било различно от званието „ветеринарен лекар“.
- 126 С подобни доводи Комисията поддържа, че същото важи и за архитектите.
- 127 Така при липсата на специални разпоредби следвало да се приложи общото правило, предвидено в член 27, параграф 2 от Закона за признаването на професионалните квалификации.
- 128 Що се отнася до член 30с, параграф 2 от Закона за сертифицирането, който се отнася до упражняването на професията „архитект“ и предвижда, че разпоредбите на член 13, параграф 1 от този закон, отнасящи се до използването на професионалното звание „сертифициран архитект“, се прилагат „съответно“ по отношение на гостуващите специалисти, той бил формулиран твърде неясно, за да може да се приеме, че транспонира правилно член 7, параграф 3 от Директива 2005/36 в чешкото право.
- 129 Комисията припомня, че макар практиката на Съда да не налага формално и дословно възпроизвеждане на разпоредбите на дадена директива при транспонирането ѝ в националното право, все пак изискването за правна сигурност трябва да бъде изпълнено чрез достатъчно ясни и точни транспониращи мерки.
- 130 Обстоятелството, че чешкото право не създава „практически трудности“, както твърди чешкото правителство, било без значение за преценката дали Директива 2005/36 е транспонирана правилно.
- 131 Чешкото правителство поддържа, че третото твърдение за нарушение е недопустимо и при всяко положение неоснователно.
- 132 В дубликата чешкото правителство изтъква, че доводите на Комисията в репликата дават основание за отхвърлянето на третото твърдение за нарушение като недопустимо предвид неговата непрецизност и факта, че на този етап от производството Комисията променила

ДОВОДА СИ, ДОКОЛКОТО ПРИЕЛА, ЧЕ В ЧЕШКОТО ПРАВО ГОСТУВАЩИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ БИЛИ ПРИНУДЕНИ ДА ИЗПОЛЗВАТ ПРОФЕСИОНАЛНОТО ЗВАНИЕ „ГОСТУВАЩ ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР“ ИЛИ „ГОСТУВАЩ СЕРТИФИЦИРАН АРХИТЕКТ“.

- 133 Чешкото правителство поддържа, че държавите членки не са длъжни да възпроизвеждат буквално разпоредбите на дадена директива в своя правен ред и че чешкото право не оставя никакво съмнение относно възможността ветеринарните лекари и архитектите от други държави членки да използват професионалните звания на приемащата държава членка.
- 134 Чешкото правителство отбелязва, че Законът за Камарата на ветеринарните лекари определя като „гостуващ ветеринарен лекар“ ветеринарния лекар от друга държава членка, който предоставя на временен или случаен принцип услуги на територията на Чешката република.
- 135 Що се отнася до архитектите, чешкото правителство се позовава на член 13 от Закона за сертифицирането, с който се въвежда професионалното звание „сертифициран архитект“. Освен това посоченото правителство припомня, че съгласно член 30с, параграф 2 от този закон член 13 от него се прилага „съответно“ спрямо засегнатите лица.
- 136 Следователно на практика чешкото законодателство не поставяло „трудности“ и „гостуващите“ архитекти по никакъв начин не били възпрепятствани да използват званието „сертифициран архитект“.

Съображения на Съда

- 137 Като начало следва да се отхвърли соченото от чешкото правителство основание за недопустимост, тъй като изобщо не се установява третото твърдение за нарушение да е формулирано твърде неясно или Комисията да е изменила съдържанието му на етапа на репликата.
- 138 Що се отнася до анализа по същество на третото твърдение за нарушение, член 7 от Директива 2005/36 се отнася до хипотезата на преместване на доставчик на услуги. В член 7, параграф 3 от тази директива се посочва не само че услугите се предоставят под професионалното звание на държавата членка по установяване (ако такова е предвидено в тази държава членка за съответната професионална дейност), така че да се избегне всякакво объркване с професионалното звание на приемащата държава членка, но и че по изключение услугите се предоставят под професионалното звание на приемащата държава членка в случаите, посочени в дял III, глава III от въпросната директива.
- 139 От това следва, както поддържа Комисията, че при професиите, които се признават автоматично по силата на дял III, глава III от Директива 2005/36, услугите се предоставят под професионалното звание, използвано в приемащата държава членка, какъвто по-специално е случаят с ветеринарните лекари и архитектите предвид член 21, параграф 1 от тази директива, който се отнася до тези две професии.
- 140 Що се отнася до ветеринарните лекари, член 5а, параграф 1 от Закона за Камарата на ветеринарните лекари визира хипотезата на ветеринарен лекар от държава — членка на Съюза, възнамеряващ да упражнява на територията на Чешката република профилактична и лечебна ветеринарна дейност на временен или случаен принцип, и определя този

- ветеринарен лекар като „гостуващ ветеринарен лекар“. Не се установява обаче тази разпоредба да урежда използването на професионалното звание от ветеринарен лекар, който се премества от друга държава членка в Чешката република, за да упражнява там дейността си.
- 141 Освен това член 27, параграф 2 от Закона за признаването на професионалните квалификации предвижда най-общо, че заявителят, който упражнява регламентирана професия в Чешката република на временен или случаен принцип, използва професионалното звание на държавата членка по произход в съответствие със законодателството и на официалния език или на един от официалните езици на държавата членка по произход.
- 142 Следователно не се установява ветеринарните лекари, упражняващи дейността си на временен или случаен принцип на територията на Чешката република, да имат право да използват професионалното звание на тази държава членка, както изисква член 7, параграф 3 от Директива 2005/36.
- 143 Макар от съдебната практика да следва, че правото на Съюза невинаги изисква формално възпроизвеждане на предписанията на дадена директива в изрична и конкретна законова разпоредба, това не променя факта, че когато разпоредба на тази директива създава права за частноправните субекти, произтичащото от тези права правно положение трябва да е достатъчно точно и ясно и правоимащите лица да са в състояние да се запознаят с правата си в пълния им обем и при необходимост да се позовават на тях пред националните съдилища (вж. в този смисъл решение от 30 ноември 2006 г., Комисия/Люксембург, C-32/05, EU:C:2006:749, т. 34 и цитираната съдебна практика).
- 144 Освен това разпоредбите на директива трябва да се въвеждат с неоспорима задължителна сила и с необходимите специфичност, точност и яснота, за да се спази изискването за правна сигурност (вж. в този смисъл решение от 30 юни 2016 г., Комисия/Полша, C-648/13, EU:C:2016:490, т. 78).
- 145 В случая член 7, параграф 3 от Директива 2005/36, който предвижда, че услугата се предоставя под професионалното звание на приемащата държава членка в хипотезите по дял III, глава III от тази директива, създава такива права за съответните специалисти, и в частност за ветеринарните лекари.
- 146 Следователно липсата на уточнение в националното право относно използването на предвиденото в Чешката република професионално звание от ветеринарните лекари, които упражняват дейността си на временен и случаен принцип на територията на тази държава, при положение че това право предвижда като общо правило използването на званието на държавата членка по установяване, е в разрез с необходимите изисквания за точност и яснота по смисъла на съдебната практика, цитирана в точка 143 от настоящото решение.
- 147 В това отношение е без значение изтъкнатото от Чешката република обстоятелство, че на практика ветеринарните лекари не биват възпрепятствани да използват професионалното звание, предвидено в Чешката република.

- 148 Всъщност обикновени административни практики, които по естеството си подлежат на промяна по волята на администрацията и са лишени от подходяща публичност, не могат да се считат за надлежно изпълнение на задълженията за транспониране на дадена директива (вж. в този смисъл решение от 30 юни 2016 г., Комисия/Полша, C-648/13, EU:C:2016:490, т. 79).
- 149 Що се отнася до положението на архитектите, които отиват в Чешката република, за да упражняват дейността си на временен или случаен принцип, следва да се отбележи, че за разлика от хипотезата с ветеринарните лекари чешкото право наистина предвижда специални разпоредби относно използването на професионалното звание в тази държава членка, но тези разпоредби също не изглеждат достатъчно ясни и точни по смисъла на цитираната в точка 143 от настоящото решение съдебна практика.
- 150 Всъщност член 30с, параграф 2 от Закона за сертифицирането, който касае упражняването на професията „архитект“ и указва, че разпоредбите на член 13, параграф 1 от този закон, отнасящи се до професионалното звание „сертифициран архитект“, се прилагат „съответно“ по отношение на гостуващите специалисти, съдържа известна неяснота, що се отнася до условията, при които трябва да се прилага това правило.
- 151 Този извод освен това не се поставя под въпрос и от обстоятелството, че предвиденият в чешкото право режим на практика не създава трудности.
- 152 Ето защо следва да се констатира, че като не е приела в съответствие с член 7, параграф 3 от Директива 2005/36 необходимите разпоредби, за да могат ветеринарните лекари и архитектите в рамките на свободното предоставяне на услуги да извършват услуги под професионалното звание на приемащата държава членка, Чешката република не е изпълнила задълженията си по тази директива.

Четвърто твърдение за нарушение: липса на транспониране на член 21, параграф 6 и член 31, параграф 3 от Директива 2005/36

Доводи на страните

- 153 Комисията поддържа, че като е допуснала възможност по вътрешното право за упражняването на „паралелни“ професии на медицинска сестра, които обаче са сходни, а една от тях е подчинена на изисквания за квалификация, по-ниски от тези в Директива 2005/36, Чешката република не е изпълнила задълженията си по член 21, параграф 6 и член 31, параграф 3 от Директива 2005/36.
- 154 Според Комисията разпоредбите на това вътрешно право, които допускат упражняването на тези „паралелни“ професии, засягат ефективността на тази директива и могат да доведат до заобикаляне на правилата относно минималните изисквания за професионално обучение и автоматично признаване.
- 155 Всъщност чешкото право предвиждало професията „обща медицинска сестра“, съответстваща на професията „медицинска сестра с общ профил“ по член 21, параграф 6 от Директива 2005/36, и професията „практикуваща медицинска сестра“, за която

- предвидените в чешкото право изисквания за професионално обучение били по-ниски от предвидените в член 31, параграф 3 от тази директива за „медицинските сестри с общ профил“.
- 156 Комисията смята, че с оглед не само на наименованието им, но и на много сходния характер на съответните дейности, съществуването на тези две „паралелни“ професии е обърквашо както за пациентите, така и за лицата, желаещи да упражняват професията „медицинска сестра“.
- 157 Подобно положение било в противоречие с целта на член 54 от Директива 2005/36 да не се допусне объркване на удостоверенията за професионална квалификация, получени в държавата членка по произход, с тези, получени в приемащата държава членка.
- 158 Чешкото правителство смята, че четвъртото твърдение за нарушение е недопустимо и при всяко положение неоснователно.
- 159 Що се отнася до допустимостта на четвъртото твърдение за нарушение, чешкото правителство най-напред изтъква като първо основание за недопустимост това, че то не било споменато в разпоредителната част на мотивираното становище, нито в тази на допълнителното мотивирано становище, а подобна грешка не била отстранима предвид принципите, изведени в решение от 8 юли 2010 г., Комисия/Португалия (C-171/08, EU:C:2010:412, т. 28).
- 160 Чешкото правителство по-нататък сочи като второ основание за недопустимост това, че в исковата молба Комисията разширила предмета на четвъртото твърдение за нарушение, тъй като в досъдебната процедура то се отнасяло само до риска от объркване между професионалното наименование „практикуваща медицинска сестра“ и професионалното наименование „обща медицинска сестра“, също предвидено в правото на тази държава членка и съответстващо на професията „медицинска сестра с общ профил“ по Директива 2005/36. Според него въпросното твърдение за нарушение съответно нямало никакво отношение към повдигнатия в исковата молба въпрос дали държавите членки могат да създават две сходни професии, от които само едната попада в обхвата на Директива 2005/36.
- 161 Чешкото правителство уточнява, че цитирането на разпоредба от директива в заглавието на твърдение за нарушение само по себе си не означава, че Комисията е включила в същото всички възможни нарушения на тази разпоредба.
- 162 Накрая, чешкото правителство сочи като трето основание за недопустимост това, че четвъртото твърдение за нарушение не е формулирано последователно и точно, и то защото в точка 115 от исковата молба Комисията обобщава анализа си, посочвайки само професионалното наименование „практикуваща медицинска сестра“.
- 163 Комисията оспорва тези основания за недопустимост.
- 164 Що се отнася до първото основание за недопустимост, Комисията изтъква, че целта на досъдебната процедура е да даде възможност на съответната държава членка да изпълни задълженията си по правото на Съюза или да се защити успешно срещу формулираните твърдения за нарушения, но това не означава пълно съвпадение на изложените в

разпоредителната част на мотивираното становище и в петитума на исковата молба твърдения за нарушения, стига определеният в мотивираното становище предмет на спора да не е разширен или изменен.

- 165 Обстоятелството, че четвъртото твърдение за нарушение не е било изложено в разпоредителната част нито на мотивираното становище, нито на допълнителното мотивирано становище, се дължало на „административна грешка“, която нямала отражение върху изпълнението от Чешката република на задълженията ѝ по правото на Съюза или върху правото на защита на тази държава членка.
- 166 Що се отнася до второто и третото основание за недопустимост, Комисията изтъква, че не е изменила в исковата молба съдържанието на четвъртото твърдение за нарушение, тъй като още в официалното уведомително писмо е посочила член 21, параграф 6, член 31, параграф 3 и член 32 от Директива 2005/36.
- 167 Освен това Комисията поддържа, че още в досъдебната процедура е посочила, че тази директива допуска някои от дейностите, обхванати от професията „медицинска сестра“, да могат да се упражняват и от други, по-малко квалифицирани лица, стига да няма никаква двусмисленост относно различните равнища на обучение и компетентност на съответните специалисти.
- 168 Накрая, в отговора си чешките органи изтъкнали съществуващите между двете професии разлики и следователно напълно разбирали, че Комисията възразява срещу едновременното съществуване на тези професии.
- 169 По същество чешкото правителство поддържа, че четвъртото твърдение за нарушение при всяко положение е неоснователно.

Съображения на Съда

- 170 Що се отнася до посочените от чешкото правителство основания за недопустимост, следва да се констатира, че предметът на четвъртото твърдение за нарушение действително е изменен в исковата молба.
- 171 Всъщност в мотивираното становище четвъртото твърдение за нарушение се отнася главно до даденото от Чешката република професионално наименование „практикуваща медицинска сестра“, тъй като това наименование води до объркване с наименованието „обща медицинска сестра“, което също е предвидено в националното право и което съответства на професията „медицинска сестра с общ профил“ по член 21, параграф 6 от Директива 2005/36.
- 172 За сметка на това, в исковата молба четвъртото твърдение за нарушение се отнася главно до отделния въпрос за съответствието с Директива 2005/36 на самото съществуване в чешкото право на професия, която е „паралелна“ на професията „медицинска сестра с общ профил“ по тази директива, но е подчинена на изисквания за обучение, по-ниски от предвидените за тази професия в член 31, параграф 3 от същата директива — въпрос, който предполага освен това сравнителен и подробен анализ на профила на всяка от тези две професии в Чешката република.

- 173 По този начин, както отбелязва генералният адвокат в точка 118 от заключението си, Комисията не просто е уточнила четвъртото твърдение за нарушение, а е изменила съществено предмета му.
- 174 Изтъкнатото от Комисията обстоятелство, че в исковата молба е споменала същите разпоредби от Директива 2005/36, които е посочила в хода на досъдебната процедура, не може да постави под въпрос този извод, тъй като цитирането на разпоредба само по себе си не е достатъчно, за да е налице формулирано от Комисията твърдение за нарушение.
- 175 Ето защо четвъртото твърдение за нарушение следва да се отхвърли като недопустимо.

Пето твърдение за нарушение: липса на транспониране на член 45, параграф 2 от Директива 2005/36

Доводи на страните

- 176 Комисията поддържа, че като е обвързала самостоятелното упражняване на определени дейности като фармацевт с изискването за „специална правоспособност“, предполагаща допълнително обучение, Чешката република не е изпълнила задълженията си по член 45, параграф 2, буква в), буква е) и отчасти буква д) от Директива 2005/36.
- 177 Комисията припомня, че член 45, параграф 2 от Директива 2005/36 изисква държавите членки да гарантират на фармацевтите, които отговарят на определените в член 44 от тази директива условия за професионална квалификация, достъпа до посочените в член 45, параграф 2 от нея дейности, при спазване само на изискване, ако е целесъобразно, за допълнителен професионален стаж.
- 178 Комисията поддържа, че Чешката република не е транспонирала правилно последната разпоредба по отношение на дейностите, посочени в член 45, параграф 2, буква в), буква е) и отчасти буква д) от тази директива, тъй като чешкото право обвързва самостоятелното упражняване на тези дейности с придобиването на допълнителна специална правоспособност съгласно член 11, параграфи 7—11 от Закон № 95/2004, отнасящи се до дейностите, свързани с фармацевтичните технологии, лабораторните методи и методите за анализ в здравеопазването, радиофармацевтичните лекарствени продукти, аптечната практика, клиничната фармация и болничната фармация.
- 179 Комисията счита, че противно на поддържаното от чешкото правителство, дейностите, визирани с петото твърдение за нарушение, съответстват на тези по член 45, параграф 2, буква в), буква е) и отчасти буква д) от Директива 2005/36, тъй като този член 45, параграф 2 се отнася до всички традиционно упражнявани от фармацевтите дейности.
- 180 Комисията добавя, че неяснота в правния режим на Чешката република внася и фактът, че член 12, параграф 3, буква с) от Закона за здравните услуги предвижда, че ако здравни услуги се предоставят в областта на фармацията или специализираното обучение на фармацевти, правоспособност за самостоятелно упражняване на професията „фармацевт“ се изисква в поне една от областите на специализираното обучение на фармацевти.

- 181 Комисията поддържа, че доводът на чешкото правителство, че Директива 2005/36 така или иначе не изисква посочените в член 45, параграф 2 от нея дейности да се упражняват самостоятелно, не може да бъде приет, тъй като според Комисията тази разпоредба, напротив, изисква фармацевтите да имат пълен достъп до съответните дейности.
- 182 Комисията припомня, че специфичното естество на регламентирани професии, посочени в дял III, глава III от Директива 2005/36, предполага автоматично признаване на професионалните квалификации и че това автоматично признаване е сред основните принципи и цели на тази директива.
- 183 Комисията отхвърля довода на чешкото правителство, че обученията, които се изискват за придобиването на специална правоспособност, при всяко положение могат да бъдат заменени с допълнителен професионален стаж в съответствие с член 45, параграф 2 от Директива 2005/36.
- 184 Накрая, Комисията добавя, че дори да се приеме, че член 11, параграфи 7—11 от Закон № 95/2004 не се отнася до дейностите по член 45, параграф 2, буква в), буква е) и отчасти буква д) от Директива 2005/36, чешкото право продължава да е недостатъчно ясно и точно по въпроса, след като, за да могат фармацевтите да упражняват каквато и да било дейност, член 12, параграф 3, буква с) от Закона за здравните услуги, изглежда, изисква правоспособност за самостоятелно упражняване на професията „фармацевт“ в поне една област.
- 185 Според чешкото правителство петото твърдение за нарушение е недопустимо.
- 186 Чешкото правителство поддържа, че Комисията не е изложила точно и последователно в какво се състои твърдяното нарушение на правото на Съюза и че в досъдебната фаза не е посочила достатъчно ясно разпоредбите от чешкото право, които смята за противоречащи на член 45, параграф 2 от Директива 2005/36. По-конкретно, в исковата молба Комисията вече не споменавала vyhláška č. 187/2009 Sb., o minimálních požadavcích na studijní programy všeobecné lékařství, zubní lékařství, farmacie a na vzdělávací program všeobecné praktické lékařství (Наредба № 187/2009 за минималните изисквания към учебните програми по обща медицина, стоматология и фармация и към програмите за обучение на общопрактикуващи лекари) (наричана по-нататък „Наредба № 187/2009“), която обаче в официалното уведомително писмо била посочена в подкрепа на петото твърдение за нарушение.
- 187 В това отношение чешкото правителство твърди и разширяване на предмета на петото твърдение за нарушение.
- 188 Чешкото правителство поддържа, че самата искова молба също не позволява да се очертае обхватът на твърдяното неизпълнение на задължения, доколкото понякога се отнася до член 45, параграф 2 от Директива 2005/36 в неговата цялост, а понякога само до букви в), е) и д) от тази разпоредба.
- 189 Чешкото правителство добавя, че цитирането на текста на разпоредба от директива само по себе си не е равнозначно на ясно изложено твърдение за нарушение и че още в досъдебната фаза Комисията трябва да посочи конкретните съображения и доводи, на които се основава анализът ѝ.
- 190 Комисията оспорва тези основания за недопустимост.

- 191 Комисията поддържа, че още с официалното уведомително писмо е упрекнала Чешката република за недостатъчно ясното и точно транспониране на член 45, параграф 2 от Директива 2005/36 и че в мотивираното становище е посочила Закон № 95/2004 предвид изложените от Чешката република съображения във връзка с това писмо.
- 192 Комисията отбелязва, че във всеки случай Закон № 95/2004 е бил обсъждан още от самото начало на досъдебната процедура и че е погрешно да се твърди, че в официалното уведомително писмо се посочва единствено Наредба № 187/2009.
- 193 Комисията допълва, че след посоченото от тази държава членка във връзка с официалното уведомително писмо в крайна сметка в мотивираното становище е изложила твърдение за нарушение само на член 45, параграф 2, букви в) и е) и отчасти буква д) от Директива 2005/36 и че в исковата молба не е променила обхвата на това твърдение.
- 194 Чешкото правителство поддържа и че при всяко положение петото твърдение за нарушение е неоснователно.

Съображения на Съда

- 195 Що се отнася до изтъкнатите от чешкото правителство основания за недопустимост, важно е да се отбележи, че в официалното уведомително писмо Комисията твърди неизпълнение на задължения по член 45, параграф 2 от Директива 2005/36 главно поради това че Наредба № 187/2009 „изобщо не транспонира“ (букви в), е) и з)—й) от посочения член 45, параграф 2 и че тази наредба транспонира „непълно“ (буква д) от него.
- 196 За сметка на това, в мотивираното становище Комисията се позовава на изискванията за специализирано обучение, предвидени в член 11 от Закон № 95/2004 за самостоятелното упражняване на някои дейности на фармацевт, посочени в член 45, параграф 2, буква в), буква е) и отчасти буква д) от Директива 2005/36, като поддържа, че тези изисквания не са в съответствие със споменатия член 45, параграф 2.
- 197 В допълнителното мотивирано становище Комисията отново се позовава на въпросните изисквания, но поддържа, че Чешката република не е изпълнила задълженията си по член 45, параграф 3 от Директива 2005/36.
- 198 Следователно между официалното уведомително писмо и мотивираното становище предметът на петото твърдение за нарушение е изменен, като се повдигат нови въпроси, например дали член 45, параграф 2 от Директива 2005/36 се прилага изчерпателно към всички дейности на фармацевт или дали посочената разпоредба позволява на държавите членки, по отношение на дейностите, различни от изрично посочените в нея, да налагат допълнителни изисквания и евентуално дали дейностите, за които важи предвиденото в член 11, параграфи 7—11 от Закон № 95/2004 изискване за специална правоспособност, спадат към дейностите по този член 45, параграф 2, буква в), буква е) и отчасти буква д).
- 199 Тези нови въпроси съответно се отнасят до аспекти, които съществено се различават от този дали посочената разпоредба от Директива 2005/36 е транспонирана в чешкото право.
- 200 При това положение петото твърдение за нарушение следва да се отхвърли като недопустимо.

Шесто твърдение за нарушение: липса на транспониране на член 45, параграф 3 от Директива 2005/36

Доводи на страните

- 201 Комисията поддържа, че Чешката република не е изпълнила задълженията си по член 45, параграф 3 от Директива 2005/36, отнасящ се до условията, при които в приемащата държава членка се признава изискуемият допълнителен професионален стаж на фармацевтите.
- 202 Комисията отбелязва най-напред, че член 45, параграф 3 от Директива 2005/36 трябва да се тълкува с оглед на член 45, параграф 2 от нея, който предвижда възможността държавите членки да изискват от фармацевта допълнителен професионален стаж.
- 203 По-нататък, както във връзка с петото твърдение за нарушение, Комисията посочва член 11 от Закон № 95/2004, който в параграф 1, буква а) обвързва самостоятелния достъп до някои дейности на фармацевт с допълнително специализирано обучение, а в параграф 1, буква б) с притежанието на „допълнителен професионален стаж“, както го представя Чешката република, който на практика обаче предполагал завършването на обучителна програма, предлагана само в акредитирани учебни заведения, издаващи на съответния заявител удостоверение за завършено обучение.
- 204 Ето защо според Комисията предвиденото в този член 11, параграф 1, буква а) изискване за „допълнително специализирано обучение“ не е в съответствие с Директива 2005/36 поради същите съображения като изложените във връзка с петото твърдение за нарушение.
- 205 Що се отнася до член 11, параграф 1, буква б) от Закон № 95/2004, Комисията счита, че съществуват две възможни тълкувания на тази разпоредба.
- 206 Посочената разпоредба би могла, като това впрочем се потвърждава от Чешката република, да се тълкува като предвиждаща „алтернативна обучителна програма“ с цел придобиване на специалностите, споменати в член 11, параграф 1, буква а) от Закон № 95/2004, които са предмет на петото твърдение за нарушение. В тази хипотеза член 11, параграф 1, буква б) от този закон би бил в противоречие с член 45, параграф 2 от Директива 2005/36 поради същите съображения като изложените във връзка с петото твърдение за нарушение.
- 207 Второто възможно тълкувание е да се приеме, че член 11, параграф 1, буква б) от Закон № 95/2004 предвижда „изискване за професионален стаж“ по смисъла на член 45, параграфи 2 и 3 от Директива 2005/36. Същевременно, щом като чешкото право предвижда и завършването на обучителна програма, която се предлага само в акредитирани учебни заведения и приключва с издаването на удостоверение за завършено обучение, съдържанието на този член 11, параграф 1, буква б) надхвърля предвиденото в посочения член 45, параграфи 2 и 3.
- 208 Според Комисията член 28а от Закон № 95/2004, на който се позовава чешкото правителство, тълкуван във връзка с член 11, параграф 1, буква б) от същия, следователно далеч не се свежда до просто признаване на продължителността на професионалния стаж.

- 209 Чешкото правителство поддържа, че предвидените в чешкото право изисквания във връзка със специалната правоспособност на фармацевтите не попадат в обхвата на член 45, параграф 2 от Директива 2005/36, тъй като съответните дейности не са тези от приложното поле на тази разпоредба и следователно въпросните изисквания също не попадат в обхвата на член 45, параграф 3 от тази директива.
- 210 Чешкото правителство добавя, че впрочем държавите членки не са длъжни да транспонират последната разпоредба, ако не предвиждат прилагането на „изискване за допълнителен професионален стаж“ по смисъла на член 45, параграф 2 от посочената директива.
- 211 Така или иначе, извън въпросите във връзка с приложното поле на член 45, параграф 2 от Директива 2005/36, текстът на член 28а, параграф 5 от Закон № 95/2004 възпроизвежда буквално член 45, параграф 3 от тази директива, предвиждайки, че „[п]ри наличието на допълнителен професионален стаж по смисъла на член 11, параграф 1, буква б) [от Закон № 95/2008] министерството автоматично признава като доказателство за придобита квалификация свидетелството, издадено от компетентните органи на държавата членка, удостоверяващо, че заинтересованото лице е упражнявало съответните дейности за същия период от време в държавата членка по произход“.
- 212 Накрая, ако смята, че са възможни различни тълкувания на националното право, Комисията трябвало да докаже, че на практика това право се прилага по начин, който противоречи на правото на Съюза.

Съображения на Съда

- 213 Съгласно член 45, параграф 3 от Директива 2005/36, „[а]ко за разрешаване достъпа до или упражняването на една от дейностите на фармацевт, държава членка изисква допълнителен професионален стаж, в допълнение към притежаването на удостоверенията за професионални квалификации [...], тази държава членка признава като достатъчно доказателство в това отношение свидетелство, издадено от компетентните органи в държавата членка по произход, в което се посочва, че заинтересованото лице е упражнявало тези дейности в държавата членка по произход за сходен период“.
- 214 Както посочва Комисията, член 45, параграф 3 от Директива 2005/36 трябва да се тълкува с оглед на член 45, параграф 2 от нея, който позволява на държавите членки да обвързват достъпа до посочените в последната разпоредба дейности с „допълнителен професионален стаж“. Всъщност съдържащото се в член 45, параграф 3 изискване за признаване от приемащата държава членка на допълнителния професионален стаж, придобит в държавата членка по произход, важи само за дейностите по член 45, параграф 2.
- 215 В случая чешкото правителство се позовава на член 28а, параграф 5 от Закон № 95/2004, който предвижда, че „[п]ри наличието на допълнителен професионален стаж по смисъла на член 11, параграф 1, буква б) [от този закон] министерството автоматично признава като доказателство за придобита квалификация свидетелството, издадено от компетентните органи на държавата членка, удостоверяващо, че заинтересованото лице е упражнявало съответните дейности за същия период от време в държавата членка по произход“.

- 216 Член 11, параграф 1, буква б) от Закон № 95/2004 обаче се отнася до придобиването на „допълнителен професионален стаж съгласно съответната програма за обучение в учебно заведение, акредитирано в съответната област на специализирано обучение или в съответната област на допълнителен професионален стаж, което издава на заявителя удостоверение за завършеното обучение“.
- 217 Така, за да се определи дали член 28а, параграф 5 във връзка с член 11, параграф 1, буква б) от Закон № 95/2004 налага допълнително условие спрямо това за „допълнителен професионален стаж“ по смисъла на член 45, параграф 3 от Директива 2005/36, най-напред следва да се прецени дали тези разпоредби на чешкото право се отнасят до дейности на фармацевт, попадащи в приложното поле на член 45, параграф 2 от тази директива. Този въпрос обаче има отношение към петото твърдение за нарушение, а то е отхвърлено като недопустимо, тъй като, както бе посочено в точка 198 от настоящото решение, Комисията е изменила предмета на това твърдение, повдигайки нови въпроси между официалното уведомително писмо и мотивираното становище. Следователно, доколкото в досъдебната процедура правото на защита на Чешката република не е било спазено, що се отнася до посоченото пето твърдение за нарушение, Съдът не е в състояние да извърши такава проверка и във връзка с шестото твърдение за нарушение.
- 218 Поради това шестото твърдение за нарушение трябва да се отхвърли като неоснователно.

Седмо твърдение за нарушение: липса на транспониране на член 50, параграф 1 от Директива 2005/36, тълкуван във връзка с точка 1, букви г) и д) от приложение VII към нея

Доводи на страните

- 219 Комисията поддържа, че чешкото правителство не е изпълнило задълженията си по член 50, параграф 1 от Директива 2005/36 във връзка с точка 1, букви г) и д) от приложение VII към нея, що се отнася до задължението на държавата членка по произход да представи в максимален срок от два месеца посочените в тези разпоредби документи, които приемащата държава членка може да изиска от заявителя за целите на достъпа до регламентирана професия. Тези документи се отнасят съответно до добрата репутация и необявяването на заявителя в несъстоятелност или до това, че на същия не е наложена мярка временно отстраняване или забрана да упражнява такава професия поради сериозно професионално нарушение или престъпление, от една страна, и до физическото или психическото здраве на заявителя, от друга страна.
- 220 Комисията поддържа, че посочените от чешките органи национални разпоредби са недостатъчни за правилното транспониране на член 50, параграф 1 от Директива 2005/36 във връзка с точка 1, букви г) и д) от приложение VII към тази директива.
- 221 По-специално, член 71, параграфи 1 и 3 и член 154 от Административнопроцесуалния кодекс, на които се позовават чешките органи, били твърде общи и недостатъчно ясни и точни, за да гарантират такова право на заявителя. Освен това въпросният член 154, отнасящ се до издаваните от административните органи удостоверения или свидетелства, не препращал изрично към срока за предоставяне по член 71, тъй като предвиждал, че този член се прилага „съответно“ и само ако това е „необходимо“.

- 222 Що се отнася до член 33, параграф 1 от Закона за признаването на професионалните квалификации, който предвижда срок за съобщенията между органите на държавите членки, тази разпоредба също не била достатъчно ясна и точна, за да гарантира правата на заинтересованите лица. Освен това тя позволявала да се надхвърли, без ограничение във времето, предвиденият в нея едномесечен срок.
- 223 От друга страна, посочената разпоредба се отнасяла само до издаването на документи между държавите членки, докато въпросът за спазването на двумесечния срок, предмет на седмото твърдение за нарушение, засягал по принцип отношенията на заявителя, желаещ да упражнява професия в друга държава членка, с неговата държава членка по произход. Във връзка с това Комисията изтъква, че в член 50, параграф 1 от Директива 2005/36 не се споменава изрично никакво административно сътрудничество между административните органи на държавите членки по повод на изискваните документи, като такова сътрудничество изрично е предвидено само в параграфи 2, 3 и 3а от този член в случай на основателни съмнения. Поради това Комисията счита, че приемащата държава членка трябва първо да поиска съответните документи направо от заявителя, който за целта трябва да може да ги получи от административните органи на държавата членка по произход в предвидения за това двумесечен срок.
- 224 Комисията припомня, че макар държавите членки да имат свобода при избора на формата и средствата за прилагане на директивите, при всички случаи е наложително националното право ефективно да гарантира тяхното пълно прилагане от страна на националните административни органи и съответното правно положение да е достатъчно ясно и точно.
- 225 Що се отнася до изтъкнатия от чешкото правителство в писмената му защита довод, че съответните документи на практика могат да бъдат получени по други начини, Комисията припомня, че при проверката за ефективно транспониране на директивите зависи в голяма степен от сведенията, предоставени ѝ от съответната държава членка, и че тази държава членка трябва да я уведоми за приетите мерки. Нищо такова обаче не било направено по отношение на така посочените нови мерки.
- 226 Комисията твърди също, че член 63 от Директива 2005/36 задължава държавите членки да упоменат тази директива в разпоредбите, приети за нейното транспониране.
- 227 Комисията съответно заключава, че седмото твърдение за нарушение е основателно въпреки допълнителните съображения на чешкото правителство.
- 228 Освен това и при всяко положение Комисията счита, че що се отнася до доказателствата за добрата репутация и за необявяването в несъстоятелност, на които се позовава чешкото правителство в писмената си защита, това правителство не е доказало, че всички специалисти, и в частност тези, които упражняват професията си като наети лица, са вписани в търговския регистър, нито че възможността да се искат документи по електронен път е достатъчна сама по себе си, след като не всички непременно имат реална възможност да получат достъп до тях.
- 229 Съответно Комисията смята, че седмото твърдение за нарушение е основателно поне доколкото се отнася до документите, посочени в точка 1, буква г) от приложение VII към Директива 2005/36.

- 230 Чешкото правителство твърди, че седмото твърдение за нарушение е недопустимо, тъй като член 50, параграф 1 от Директива 2005/36 не е посочен от Комисията в исковата молба и така или иначе тази разпоредба не предвижда органите на държавата членка по произход да представят документите по точка 1, букви г) и д) от приложение VII към тази директива в определен срок. В дубликата чешкото правителство изтъква, че това основание за недопустимост е налице не защото Комисията не е припомнила текста на член 50, параграф 1 от Директива 2005/36, а защото не е обяснила обхвата на евентуално допуснатото от държавата членка нарушение на тази разпоредба, при положение че последната не предвижда срока, предмет на твърдението за нарушение.
- 231 Комисията поддържа, че въпросното основание за недопустимост не е налице, тъй като дословното цитиране на разпоредбите от правото на Съюза, чието неспазване се изтъква, не може да е условие за допустимост на съответното твърдение за нарушение. Освен това седмото твърдение за нарушение се отнасяло до съдържанието на член 50, параграф 1 от Директива 2005/36 и във всеки случай и до точка 1, букви г) и д) от приложение VII към Директива 2005/36, която предвижда двумесечния срок, предмет на това твърдение за нарушение.
- 232 При условията на евентуалност Чешката република поддържа, че седмото твърдение за нарушение е неоснователно.
- 233 Чешкото правителство твърди, че точка 1, букви г) и д) от приложение VII към Директива 2005/36 не уточнява в чия полза е предвиден двумесечният срок, т.е. не уточнява лицето, на което компетентният орган на държавата членка по произход трябва да представи съответните документи в този срок.
- 234 Във всеки случай чешкото право гарантирало предоставянето на тези документи в двумесечния срок както по отношение на лицето, поискало тези документи от държавата членка по произход, така и по отношение на компетентния орган на приемащата държава членка, когато искането за предоставянето им е направено от този орган.
- 235 Така, когато засегнатото лице иска издаването на посочените документи от чешките органи, приложим бил член 154 във връзка с член 71, параграфи 1—3 от Административнопроцесуалния кодекс, който задължавал чешкия административен орган да се произнесе или да издаде удостоверението незабавно, но не по-късно от 30 дни, към които могат да се добавят още 30 дни.
- 236 От друга страна, документите по точка 1, буква г) от приложение VII към Директива 2005/36, отнасящи се до добрата репутация и необявяването в несъстоятелност, могли да бъдат получени и чрез издаването на извлечение от търговския регистър и в този случай съгласно приложимото право се издавали по искане на заинтересованото лице.
- 237 Освен това обстоятелството, че няма наложена мярка временно отстраняване или забрана за упражняване на професионална дейност, можело да се докаже със свидетелство за съдимост, също издавано по искане на заинтересованото лице.
- 238 Съществувала и възможност за получаване по електронен път на извлечение от търговския регистър или на свидетелство за съдимост в портала на съответния административен орган.

- 239 Що се отнася до документите по точка 1, буква д) от приложение VII към Директива 2005/36, отнасящи се до физическото или психичното здраве на заявителя, издаването им се уреждаше от zákon č. 373/2011 Sb., о specifických zdravotních službách (Закон № 373/2011 за специфичните здравни услуги). Съгласно член 43, параграф 1, буква а) от този закон медицинските заключения се издавали в срок от десет работни дни от получаването на съответното искане.
- 240 В този смисъл както чешкото общо административно право, така и специалните разпоредби на чешкото право осигурявали възможност на заинтересованото лице да получи съответните документи в значително по-кратък срок от изисквания в член 50, параграф 1 от Директива 2005/36 във връзка с точка 1, букви г) и д) от приложение VII към нея.
- 241 Освен това, ако компетентният орган на приемащата държава членка е поискал съответните документи направо от компетентните органи на държавата членка по произход, последните следва да предоставят незабавно тези документи съгласно член 33, параграф 1 от Закона за признаването на професионалните квалификации.
- 242 Накрая, релевантните разпоредби на чешкото право били достатъчно ясни и точни.
- 243 В дубликата чешкото правителство оспорва довода на Комисията, че не е изпълнило задължението за предоставяне на ясна и точна информация при уведомяването за транспониращите мерки, и добавя, че нарушението на член 63 от Директива 2005/36 не е предмет на настоящото производство.
- 244 Чешкото правителство уточнява също, че когато не са вписани в националния търговски регистър, съответните лица могат да докажат добрата си репутация и липсата на открито спрямо тях производство по несъстоятелност и посредством извлечение от регистъра по несъстоятелност, което им се издава по тяхно искане в момента на подаването му до администратора на този регистър, до други доставчици на услуги или в интернет.

Съображения на Съда

- 245 На първо място, не е налице основанието за недопустимост, изтъкнато от чешкото правителство, съгласно което седмото твърдение за нарушение е неточно, доколкото се отнася до член 50, параграф 1 от Директива 2005/36, тъй като тази разпоредба не предвижда двумесечния срок, определен за предоставянето на съответните документи и предмет на това твърдение за нарушение.
- 246 Всъщност, както личи от самата формулировка на въпросното твърдение за нарушение, посочената разпоредба трябва да се тълкува във връзка с точка 1, букви г) и д) от приложение VII към тази директива, към което впрочем тя изрично препраща за целите на определянето на документите и свидетелствата, които приемащата държава членка може да изиска от заявителя, и в което се предвижда двумесечен срок за представянето на тези документи и свидетелства от държавата членка по произход.
- 247 На второ място, що се отнася до въпроса дали този срок е бил правилно транспониран в чешкото право, от писмената защита е видно, че това е така предвид както нормите на общото административно право, така и приложимата за целите на получаването на такива документи специална правна уредба.

- 248 В това отношение е важно веднага да се отбележи, че противно на поддържаното от чешкото правителство, от текста и логиката на член 50 от Директива 2005/36 следва, че този, който по принцип трябва да поиска тези документи от органите на държавата членка по произход, априори е заинтересованият.
- 249 Всъщност следва да се отбележи, че за разлика от параграф 1 от член 50 от Директива 2005/36, параграфи 2, 3 и 3а от този член визират изрично случаите, в които приемащата държава членка иска информация от компетентните органи на друга държава членка.
- 250 Що се отнася до посочените от чешкото правителство разпоредби от чешкото право, от тях следва, че когато заинтересованото лице иска от чешките органи някой от документите по точка 1, букви г) и д) от приложение VII към Директива 2005/36, приложими са нормите на общото административно право, а именно член 154 във връзка с член 71, параграфи 1—3 от Административнопроцесуалния кодекс, който задължава административния орган да вземе решение, ако не „незабавно“, то поне в срок от 30 дни от образуването на производството, към който при определени обстоятелства може да се добави допълнителен срок.
- 251 Комисията обаче правилно изтъква неяснотата на тези разпоредби.
- 252 Всъщност, ако е налице такова искане, член 154 от Административнопроцесуалния кодекс предвижда, че разпоредбите на член 71 от този кодекс се прилагат „съответно“ и „ако това е необходимо“, което създава известна несигурност относно условията за прилагане на определения в член 71 срок.
- 253 Следователно тези разпоредби не изглеждат да са транспонирани достатъчно ясно и точно изискването за двумесечния срок, което трябва да изпълнят компетентните органи на държавата членка по произход в хипотезата, когато дадено лице иска някой от документите по точка 1, букви г) и д) от приложение VII към Директива 2005/36.
- 254 В писмената си защита чешкото правителство обаче изтъква и прилагането на други мерки и норми на националното право, и в частност възможността на заинтересованото лице да получи посочения в точка 1, буква г) от приложение VII към Директива 2005/36 документ, удостоверяващ добрата репутация или необявяването му в несъстоятелност, като поиска извлечение от националния търговски регистър или свидетелство за съдимост, които се издават при поискване или се получават онлайн. В това отношение посоченото правителство обяснява, че компетентните национални органи издават съответния документ в момента на подаване на заявлението и че в случай на онлайн заявление заинтересованото лице може направо да изтегли този документ.
- 255 Що се отнася до посочения в точка 1, буква д) от приложение VII към тази директива документ относно физическото или психичното здраве на заявителя, чешкото правителство се позовава на Закон № 373/2011 за специфичните здравни услуги, чийто член 43, параграф 1, буква а) предвижда издаването на медицинско заключение в срок от десет работни дни от получаването на съответното искане.
- 256 Комисията твърди, че тези разпоредби от националното право са транспониращи мерки, за които Чешката република не е уведомила, така че чешкото правителство не може да се позовава на тях. Тя добавя, че член 63 от Директива 2005/36 също задължава държавите членки да упоменат тази директива в транспониращите я разпоредби.

- 257 Комисията освен това поддържа, от една страна, че полагащите наемен труд лица не са вписани в търговския регистър, а от друга страна, че възможността да се искат документи по електронен път е недостатъчна, тъй като не всички имат електронен достъп.
- 258 Чешкото правителство възразява, че съответната информация може да се предоставя чрез други обществени информационни системи и че достъпът до интернет не е единственият начин за получаването на тази информация.
- 259 Що се отнася до тези нови доводи, най-напред е важно да се припомни, че държавите членки са длъжни по силата на член 4, параграф 3 ДЕС да подпомагат Комисията при изпълнението на нейните задачи, които съгласно член 17, параграф 1 ДЕС се състоят по-специално в това да следи за прилагането на разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС и на мерките, приети от институциите в съответствие с него. В частност следва да се отчита фактът, че когато става дума за проверка на правилното практическо прилагане на националните разпоредби, които имат за цел да гарантират ефективното изпълнение на дадена директива, Комисията, която не разполага със собствени правомощия за разследване в съответната област, зависи в голяма степен от сведенията, предоставени от евентуалните жалбоподатели и от съответната държава членка (решение от 2 септември 2021 г., Комисия/Швеция (Пречиствателни станции), С-22/20, ЕУ:С:2021:669, т. 144).
- 260 Същевременно, съгласно постоянната съдебна практика относно тежестта на доказване в производството за установяване на неизпълнение на задължения на основание член 258 ДФЕС, в тежест на Комисията е да докаже наличието на твърдяното неизпълнение. Именно тя, без да може да се основава на каквато и да било презумпция, трябва да представи пред Съда необходимите факти и доказателства, въз основа на които той да провери дали е налице това неизпълнение на задължения (решение от 2 септември 2021 г., Комисия/Швеция (Пречиствателни станции), С-22/20, ЕУ:С:2021:669, т. 143 и цитираната съдебна практика).
- 261 В случая от доводите, изтъкнати от Комисията в репликата ѝ, не става достатъчно ясно защо според нея мерките и нормите на националното право, на които се позовава чешкото правителство в писмената си защита и от които е видно, че са били приложими преди изтичането на определения в мотивираното становище срок, не са достатъчни за правилното транспониране на двумесечния срок, предвиден за представянето на документите по точка 1, букви г) и д) от приложение VII към Директива 2005/36.
- 262 Ето защо седмото твърдение за нарушение следва да се отхвърли като неоснователно.

Осмо твърдение за нарушение: липса на транспониране на член 51, параграф 1 от Директива 2005/36

Доводи на страните

- 263 Комисията твърди, че Чешката република не е изпълнила задълженията си по член 51, параграф 1 от Директива 2005/36, доколкото същият предвижда, че компетентният орган на приемащата държава членка разполага с едномесечен срок, за да потвърди получаването на заявлението за признаване на професионални квалификации и евентуално да уведоми заявителя в случай на липсващи документи.

- 264 Комисията смята, че транспонирането на член 51, параграф 1 от Директива 2005/36 в чешкото право не е достатъчно ясно и точно.
- 265 По-конкретно, член 45, параграф 2 от Административнопроцесуалния кодекс не предоставял специално право на заявителя да получи в определен срок информация за евентуално липсващите документи.
- 266 Член 47, параграф 1 от този кодекс предвиждал единствено, че заинтересованото лице се уведомява „незабавно“ за започналата по негово искане процедура.
- 267 Що се отнася до член 71, параграфи 1 и 3 от посочения кодекс, той разрешавал на съответния административен орган да се произнесе след предвидения в него едномесечен срок.
- 268 Чешкото правителство поддържа, че осмото твърдение за нарушение е неоснователно, тъй като чешкото право изисква заинтересованото лице да бъде уведомено за започналата процедура в едномесечен срок и да се потвърди получаването на заявлението в съответствие с член 51, параграф 1 от Директива 2005/36.
- 269 Чешкото правителство посочва, че съгласно член 47, параграф 1 от Административнопроцесуалния кодекс съответният административен орган е длъжен „незабавно“ да уведоми за искането за започване на процедурата всички участници в нея, а това на практика означавало, че този „срок“ бил само от няколко дни, което се потвърждавало от чешките съдилища.
- 270 Що се отнася до информацията за липсващи документи, чешкото правителство добавя, че съгласно член 45, параграф 2 от Административнопроцесуалния кодекс съответният административен орган съдейства на заявителя да отстрани евентуалните недостатъци на заявлението си и му дава разумен срок за това.
- 271 Чешкото правителство изтъква също, че член 6, параграф 1 от Административнопроцесуалния кодекс задължава този административен орган да разгледа съответния случай „без неоправдано забавяне“.
- 272 Освен това чешкото правителство отбелязва, че съгласно член 71, параграфи 1 и 3 от Административнопроцесуалния кодекс посоченият административен орган е длъжен да се произнесе „незабавно“, а ако това не е възможно, „в срок от 30 дни“.
- 273 Съответно чешкото правителство смята, че от общия разум на Административнопроцесуалния кодекс следва, че заявителят трябва да бъде уведомен за евентуалните недостатъци на заявлението си доста преди да изтече едномесечният срок, определен в член 50, параграф 1 от Директива 2005/36.
- 274 Чешкото правителство добавя, че противно на поддържаното от Комисията, националните разпоредби по този въпрос са ясни и в съответствие с тази директива и че във всеки случай тази институция трябва да докаже, че на практика чешкото право се прилага по начин, който противоречи на правото на Съюза.

- 275 Чешкото правителство припомня също, че държавите членки не са длъжни да възпроизведат буквално разпоредбите на дадена директива в националния си правен ред, за да я транспонират правилно, и че общият правен контекст може да е достатъчен.
- 276 Накрая, чешкото правителство посочва, че в това отношение не са му известни практически трудности.

Съображения на Съда

- 277 Член 51, параграф 1 от Директива 2005/36 налага едномесечен срок на компетентния орган на приемащата държава членка, за да потвърди получаването на заявлението за признаване на професионални квалификации и да уведоми заявителя за евентуални пропуски в него.
- 278 Законодателните разпоредби, на които се позовава чешкото правителство, обаче не предвиждат нищо такова.
- 279 По-конкретно, що се отнася до изтъкнатите от чешкото правителство общи административни норми, следва да се констатира, че член 71 от Административнопроцесуалния кодекс, съгласно който чешките административни органи трябва да се произнесат „незабавно“, но не по-късно от 30 дни от подаване на заявлението, към които при определени обстоятелства може да се добави допълнителен срок, не транспонира задълженията по член 51, параграф 1 от Директива 2005/36, тъй като не споменава нито задължението за потвърждаване на получаването на заявлението, нито задължението да се посочат евентуално липсващите документи. Освен това във всеки случай този член 71 допуска административният орган да се произнесе по заявлението и в по-дълъг от едномесечния срок.
- 280 Що се отнася до член 45, параграф 2 от Административнопроцесуалния кодекс, съгласно който административният орган трябва да съдейства на заявителя да отстрани недостатъците на заявлението си и да му даде за целта „разумен срок“, той също не е достатъчен за пълното транспониране на точните изисквания на член 51, параграф 1 от Директива 2005/36 в това отношение.
- 281 Същото важи и за член 6, параграф 1 от Административнопроцесуалния кодекс, съгласно който административният орган трябва да разгледа заявлението „без неоправдано забавяне“, и за член 47, параграф 1 от този кодекс, съгласно който административният орган трябва „незабавно“ да уведоми за започването на производството „всички участници“, които са му известни, тъй като тези разпоредби също не отговарят на точните изисквания, посочени в член 51, параграф 1 от Директива 2005/36.
- 282 Накрая, доводът на чешкото правителство, че чешкото право не създава практически трудности, не би могъл, както бе посочено в точка 148 от настоящото решение, да компенсира така установената липса на достатъчно ясно и точно транспониране.
- 283 Ето защо следва да се констатира, че като не е приела в съответствие с член 51, параграф 1 от Директива 2005/36 необходимите разпоредби, за да разполага компетентният орган на приемащата държава членка с едномесечен срок, в който да потвърди получаването на заявлението за признаване на професионални квалификации и да уведоми заявителя в случай на липсващи документи, Чешката република не е изпълнила задълженията си по тази директива.

284 С оглед на всички изложени по-горе съображения следва да се констатира, че Чешката република не е изпълнила задълженията си по Директива 2005/36, тъй като не е приела:

- в съответствие с член 3, параграф 1, букви ж) и з) от Директива 2005/36 необходимите разпоредби, за да могат компетентните органи на приемащата държава членка да определят статута на лицата, които преминават период за приспособяване или желаят да се подготвят за изпит за правоспособност,
- в съответствие с член 7, параграф 3 от Директива 2005/36 необходимите разпоредби, за да могат ветеринарните лекари и архитектите в рамките на свободното предоставяне на услуги да извършват услуги под професионалното звание на приемащата държава членка,
- в съответствие с член 51, параграф 1 от Директива 2005/36 необходимите разпоредби, за да разполага компетентният орган на приемащата държава членка с едномесечен срок, в който да потвърди получаването на заявлението за признаване на професионални квалификации и да уведоми заявителя в случай на липсващи документи.

По съдебните разноски

285 Съгласно член 138, параграф 3 от процедурния си правилник Съдът може да разпредели съдебните разноски или да реши всяка страна да понесе направените от нея съдебни разноски, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания. Тъй като искът на Комисията е уважен само частично, всяка страна следва да понесе собствените си съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

1) Чешката република не е изпълнила задълженията си по Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 година относно признаването на професионалните квалификации, така както е изменена с Директива 2013/55/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г., тъй като не е приела:

- в съответствие с член 3, параграф 1, букви ж) и з) от Директива 2005/36, така както е изменена, необходимите разпоредби, за да могат компетентните органи на приемащата държава членка да определят статута на лицата, които преминават период за приспособяване или желаят да се подготвят за изпит за правоспособност,
- в съответствие с член 7, параграф 3 от Директива 2005/36, така както е изменена, необходимите разпоредби, за да могат ветеринарните лекари и архитектите в рамките на свободното предоставяне на услуги да извършват услуги под професионалното звание на приемащата държава членка,
- в съответствие с член 51, параграф 1 от Директива 2005/36, така както е изменена, необходимите разпоредби, за да разполага компетентният орган на приемащата държава членка с едномесечен срок, в който да потвърди

получаването на заявлението за признаване на професионални квалификации и да уведоми заявителя в случай на липсващи документи.

- 2) Отхвърля иска в останалата му част.**
- 3) Европейската комисия и Чешката република понасят направените от тях съдебни разноски.**

Подписи